

TÜRKİYE-AB GÜMRÜK BİRLİĞİ ORTAK KOMİTESİ'NİN 28. DÖNEM TOPLANTISINA İLİŞKİN NOT

Gümrük Birliği Ortak Komitesi'nin (GBOK) 28. Dönem Toplantısı 29-30 Kasım 2012 tarihlerinde Brüksel'de gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantıda Türk heyetine Avrupa Birliği Genel Müdürü Murat YAPICI, AB heyetine ise Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü Direktörü Alexandra CAS GRANJE başkanlık etmiştir. Toplantıda ele alınan hususlar gündem maddeleri itibariyle aşağıda yer almaktadır.

1. Giriş

Toplantının başlangıcında, Komisyon tarafından, Gümrük Birliği'nin taraflar arasındaki ekonomik entegrasyonu arttırdığı belirtilerek, sorunlara karşılıklı kabul edilebilir çözümler bulunmasının önemi vurgulanmıştır.

Bu kapsamda, tarafımızca, Gümrük Birliği'nin getirdiği yükümlülükler ve haklar bakımından dengeli olmadığı, bu nedenle Gümrük Birliği'nin işleyişinin iyileştirilmesi için önce hak ve yükümlülüklerin dengelenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

2. Toplantı Gündeminin Kabulü

Ek (1)'de yer alan toplantı gündemi kabul edilmiştir.

3. GBOK Toplantısı Tutanaklarının Kabulü

4. Gümrük Birliği'nin Değerlendirilmesi

Komisyon tarafınca, Gümrük Birliği'ne ilişkin bir değerlendirme gerçekleştirilmesini teminen bir süredir çalışmaların sürdürüldüğü, sözkonusu çalışma kapsamında Gümrük Birliği'nin iki taraf üzerindeki faydalarının tespit edilmesinin ve Gümrük Birliği'nin geliştirilmesine yönelik önerilerin ortaya çıkarılmasının hedeflendiği belirtilmiştir.

Bu kapsamda, Türkiye'nin AB'ye ekonomik entegrasyonunun halihazırda yüksek olduğu, bununla birlikte Gümrük Birliği'nin genişletilmesi ve derinleştirilmesiyle her iki taraf için elde edilebilecek fayda bulunup bulunmadığının araştırılmasının hedeflendiği dile getirilerek 28. dönem GBOK vesilesiyle çalışmayı resmi olarak başlatmayı öngördükleri ifade edilmiştir.

Bu bağlamda, Dünya Bankası Türkiye'den Sorumlu Direktörü tarafından Avrupa'da genişlemenin ekonomik faydalarına değinilmiş ve bu çerçevede, özellikle Türkiye'nin de içerisinde bulunduğu aday ülkelerde de benzer bir potansiyel bulunduğu, bu kapsamda gerçekleştirecekleri çalışmada Gümrük Birliği'nin ticari ve ekonomik analizini yapmayı hedefledikleri, ayrıca anlaşmazlık konusu alanlarda veya Gümrük Birliği'ne dahil olmayan alanlardaki potansiyelin değerlendirilmesinin öngörüldüğü belirtilmiştir. Bunun yanı sıra, sürekli ve açık bir diyalogda bulunulmasının önemi vurgulanmıştır.

Öte yandan, Dünya Bankası yetkilileri tarafından gerçekleştirmeyi öngördükleri çalışmaya dair ilk tespitleri, çalışma yöntem ve takvimine ilişkin bir sunum gerçekleştirilmiştir.

genişletilmesinin taraflara önemli fırsatlar sunduğu, bu kapsamda yapılacak analizde,

1. Gümrük Birliği'nin ekonomik etkilerinin değerlendirilmesinin,
2. ikili ticareti olumsuz etkilemekte olan sorunların giderilmesi ve Gümrük Birliği'nin hizmetler, kamu alımları ve tarım gibi kapsam dışı sektörlere teşmil edilmesinin

taraflar üzerindeki etkilerinin incelenmesinin amaçlandığı belirtilmiştir. Bu doğrultuda, çalışmada,

- Gümrük Birliği kapsamı ürünler ile kapsam dışı ürünlerin ticaretindeki değişimin, Gümrük Birliği'nin ticaret yaratıcı etkisinin ticaret saptırıcı etkisinin önüne geçiş geçmediğinin ve Gümrük Birliği'nin AB'ye ihracat yapan Türk firmalarının verimlilikleri üzerindeki etkisinin incelenmesi,
- Ortak Ticaret Politikası'nın şekillendirilmesindeki dengesizliğin Türkiye'ye ne tür maliyetler yarattığının, Türkiye'nin kapsamlı STA'lar yapması halinde ortaya çıkacak ticari etkilerin ve STA sürecindeki dengesizliklerin nasıl giderilebileceğinin değerlendirilmesi,
- Korunma önlemlerine başvurma nedenleri ve söz konusu önlemlerin kısıtlanmasının ele alınması,
- Başta ihracat kısıtlamaları, ithalatta kayıt zorunlulukları ve kamu alımlarına getirilen istisnalar olmak üzere tarife dışı engellerin ikili ticarete etkisinin incelenmesi,
- Karayolu kotalarının nakliyeciler üzerindeki olumsuz etkilerinin yanı sıra Türkiye'nin Avrupa Ortak Ulaştırma Sistemi'ne dahil edilmesinin etkilerinin değerlendirilmesi,
- Gümrük Birliği'ne demir-çelik ve özellikle tarım ürünlerinin dahil edilmesinin ve Gümrük Birliği'nin hizmetler sektörünü de kapsayacak şekilde derinleştirilmesine ilişkin modalitelerin incelenmesi öngörülmektedir.

Dünya Bankası yetkilileri tarafından ayrıca, 2013 yılı Ekim ayında tamamlanması öngörülen çalışmanın ekonomik analizlerin yanı sıra, mevcut sorunların ortaya koyulabilmesi amacıyla taraflarla yapılan görüşmelere dayandırılmasının amaçlandığı ifade edilmiştir.

5. Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA)

5.1. Türkiye Tarafından Önerilen STA Eylem Planı'na İlişkin Görüş Alışverişi

Ülkemiz tarafından, AB'nin Serbest Ticaret Anlaşmalarının üstlenilmesi sürecinde kaydedilen gelişmeler hakkında bilgi verilmiştir. Bu çerçevede, AB'nin Türkiye'den önde müzakereleri başlatarak sonlandırması nedeniyle STA'ların üstlenilme sürecinin hareketli bir hedefi yakalamaya benzediği ve sorunun Gümrük Birliği içerisinde Türk ve AB üretici ve ihracatçılarının eşit şartlarda rekabet etmesini engellemesi nedeniyle Gümrük Birliği'nin işleyişine zarar verdiği ifade edilmiştir.

Soruna kalıcı ve sistematik bir çözüml bulunması ihtiyacı vurgulanmış ve 27. dönem GBOK toplantısında, sorunun boyutunu ve hukuki dayanağını ortaya koyan ülkemiz sunuşuna atıfla, sunuşta altı çizilen noktalar özetlenmiştir.

Bu çerçevede, tarafların GATT Madde XXIV doğrultusunda ortak ticaret politikası uygulanmasını temin etme yükümlülüğü bulunduğu, 1/95 sayılı OKK ile uyum yükümlülüğünün Türkiye'ye bırakılmasının AB'nin DTÖ kurallarından muaf olması anlamına gelmeyeceği, öte yandan 1/95 sayılı OKK'nın 56.2. maddesi doğrultusunda Ortak Komite'nin soruna karşılıklı kabul edilebilir bir çözüm bulmakla yükümlü olduğu ve bu tür bir çözümün ancak tarafların müzakerelere eş zamanlı başlaması ve sonlandırması ile mümkün olabileceği ifade edilmiştir.

Bununla birlikte, 2011 yılı Ekim ayında Komisyon'a iletilen ülkemiz Eylem Planı teklifi ve bu çerçevedeki önerilerimiz hatırlatılmıştır.

Öte yandan, Avrupa Birliği tarafında STA'lar nedeniyle ülkemizin yaşadığı sorunların tanınması bakımından bir farkındalık oluşmaya başladığı, 2011 ve 2012 yılları Genişleme Stratejilerinin de sorunun ele alınmasına yönelik ihtiyacı ortaya koyduğu, bununla birlikte bu pozitif tanınmanın somut sonuçlara dönüştürülmesinin önemli olduğu vurgulanmıştır.

Bu çerçevede, Komisyon tarafından, bilgi paylaşımına daha açık olduğu, ne var ki Türkiye danışma sürecine dahil edilmediği, üye ülkelerle paylaşılan belgeler ülkemizle paylaşılmadığı sürece ülkemizin sürece katkı sağlama olanağı bulunmadığı, öte yandan STA müzakereleri sürecinin paralel bir şekilde yürütülmesine yönelik olarak sadece Komisyon tarafından hazırlanan bir "Türkiye Hükümü" önerisi bulunduğu, bahse konu önerinin de 27. dönem GBOK toplantısında belirtildiği üzere kaygılarımızı gidermekten uzak olduğu dile getirilmiştir. Bu bağlamda, özellikle bu tür bir hükmün üçüncü taraflara Türkiye'nin yükümlülüklerinden ziyade AB ve Türkiye'nin ortak yükümlülüklerini hatırlatması gerektiği belirtilmiştir.

Komisyon yetkililerince, konuya ilişkin olarak Türkiye'ye mümkün olan azami desteğin sağlandığı, ülkemiz tarafından her ne kadar olumsuz örnekler öne çıkarılsa da Ukrayna gibi başarı örneklerinin de bulunduğu, ülkemiz tarafından sistematik bir çözüm talep edilmekle birlikte, Komisyon tarafından pragmatik çözümler sunulduğu, buna karşın ülke özelinde daha sık toplantılar yapılmasının önerildiği, ayrıca müzakerelere ilişkin ülkemizin hassasiyetlerini dikkate almaya hazır oldukları belirtilmiştir.

Tarafımızca, Eylem Planı kapsamında getirdiğimiz öneriler hatırlatılarak, konuya bir çözüm bulunmasını teminen bu öneriler üzerinde çalışmaya hazır olduğumuz vurgulanmıştır.

5.2-3. Güney Afrika, Cezayir, Meksika, Kanada ve Hindistan başta olmak üzere Türkiye'nin STA müzakerelerine başlamak konusunda yaşadığı sıkıntılar ve 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı Madde 56.2 kapsamında alınan tedbirler

Tarafımızca, ülkemizin ısrarlı girişimlerine rağmen Kanada, Cezayir, Güney Afrika, Meksika ve Hindistan'ın STA müzakerelerine başlanmasına bugüne kadar yanaşmadığı belirtilmiştir. Bu kapsamda, 28 Kasım 2012 tarihinde gerçekleştirilen teknik toplantıda ülke bazında gerçekleştirilen girişimler hakkında ayrıntılı bilginin verilmiş olduğu, AB tarafının çabaları memnuniyetle karşılanmakla birlikte, müzakerelerin başlatılmadığı durumların sistematik bir çözüm bulunmasını gerektirdiği vurgulanmıştır. Bu çerçevede, Türkiye'nin söz konusu ülkelerle STA müzakerelerine başlayabilmesi için karşılıklı kabul edilebilir ve etkin bir çözüm bulunması talep edilmiştir.

Komisyon tarafından AB'ni gerektiren serbest dolaşım alanının genişletilmesi, daha sık girişimler konusunda yakın işbirliğinin sürdürülmesi gerektiği, bu kapsamda daha sık toplantılar yapılabileceği ve kendilerinin anılan ülkeler nezdinde Türkiye'ye destek olmak amacıyla girişimlerini sürdürecekleri belirtilmiştir.

5.4. STA'lardaki İkili Kümülyasyon Hükümlerine İlişkin Değişiklik Önerisi

AB ve Türkiye'nin PAAMK sistemi dışındaki üçüncü ülkelerle akdettikleri STA'larda yer alan "iki taraflı menşe kümülyasyonu" hükmünün; Gümrük Birliği rejimi dâhilinde serbest dolaşımdaki hem AB hem de Türkiye menşeli eşyayı teşmil edecek şekilde değiştirilmesi yönündeki Türkiye talebi konusunda, Komisyon tarafından konunun incelenerek üye ülkelerle görüşmeler gerçekleştirildiği ve konunun müteakip Gümrük Kodu Komitesi Menşe Bölümü gündemine alınabileceğinin düşünüldüğü ifade edilmiştir.

6. Türkiye'nin AB'nin Danışma ve Karar Alma Mekanizmasına Katılımı

Konuya ilişkin olarak tarafımızca, 15 yılı aşkın süredir Gümrük Birliği ortağı olarak, özellikle Ortak Ticaret Politikası alanında yeni AB mevzuatına ilişkin zamanında ve düzenli bilgi almakta güçlük çekildiği, ülkemizin teknik komitelere katılımının da sınırlı seviyede olduğu, ülkemizin AB'nin ticaret politikasının şekillendiği Ticaret Politikası Komitesi'ne katılım sağlayamadığı, benzer şekilde Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi Komitesi'ne katılım ilişkin ülkemiz talebinin de defalarca geri çevrildiği ifade edilmiş, Gümrük Birliği kapsamında etkin bir danışma ve karar alma mekanizmasının olmayışının ülkemizin özellikle Ortak Ticaret Politikası alanında AB'ye uyum sürecini sekteye uğratarak, Gümrük Birliği'nin düzgün işleyişini olumsuz etkilediği vurgulanmıştır.

Bu çerçevede tarafımızdan, ülkemizin AB mevzuatına düzgün ve düzenli uyumunu sağlamak adına Gümrük Birliği'nin işleyişi ile doğrudan ilgili alanlarda komitelere katılım sağlama hakkı bulunduğu ancak Komisyon ile daha önceki görüşmelerimizde bazı komitelere katılım talebimizi, Türkiye'nin tam üye olmaması nedeniyle düzenleyici komitelere katılım sağlayamayacağı gerekçesi ile reddettiği, Komisyon'un aday ülkelerin Topluluk programlarına, ajanslarına ve komitelere katılımına ilişkin Bildirimi'ne dayanarak, Topluluk mevzuatına tam uyumunu komitelere katılım için şart koştuğu ifade edilmiştir.

Tarafımızca söz konusu yaklaşımın Gümrük Birliği ile doğrudan ilgili alanlarda kabul edilemez olduğu, öncelikle söz konusu Komisyon Bildirimi'nin aday ülkelerin üyelik müzakereleri sürecinde AB mevzuatına uyumunu desteklemek amacını taşıdığı, ülkemizin Gümrük Birliği ortağı olduğu, Gümrük Birliği Kararı'nın 59. ve 60. maddelerinin ülkemizin komitelere katılımı için yasal dayanak oluşturduğu, bu çerçevede Gümrük Birliği ile ilgili alanlarda komitelere katılımın adaylık statüsü çerçevesinde değil Gümrük Birliği çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Tarafımızca ayrıca, 1/95 sayılı OKK'nın Türk uzmanlarının Gümrük Birliği'nin işleyişi ile doğrudan ilgili alanlardaki teknik komitelere katılabileceğine ilişkin 60. Maddesi kapsamında AB müktesebatına tam uyumun ön koşul olarak getirilmediği, Komisyon'un tam üye olmaması nedeniyle Türkiye'nin düzenleyici komitelere katılım sağlayamayacağına ilişkin tezinin doğru bulunmadığı, zira Gümrük Birliği'nin düzgün işleyişini temin etmek adına Türkiye'nin halihazırda katılım sağlamasına izin verilen düzenleyici komitelerin bulunduğu ifade edilmiştir.

Tarafımızca ayrıca, Gümrük Birliği'nin işleyişi ile doğrudan ilgili alanlarda faaliyet gösteren tüm komitelerin tespit edilebilmesi amacıyla ayrı bir toplantı yapılması yada ülkemizin CIRCA veritabanına erişimi sağlanarak, söz konusu tespitin anılan veritabanındaki komite belgeleri incelenerek tarafımızca yapılması talep edilmiştir.

Tarafımızca devamla, Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) Komitesi'ne katılımımıza ilişkin gönderilen ve halen cevap bekleyen çalışma belgesi hatırlatılmış, ülkemizin bu alandaki taleplerinin aday ülkeler için hazırlanan Bildirim çerçevesinde değil Gümrük Birliği çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Komisyon tarafından, komitelere ilişkin veritabanının daha önce tarafımıza iletildiği, ancak söz konusu veritabanında Gümrük Birliği ile doğrudan ilgili komite ayırımının yapılmadığı, veritabanının ülkemizce incelenerek uygun görülen komitelere katılım için başvuruda bulunulabileceği, Türkiye'nin komitelere mümkün olduğunca katılımının Gümrük Birliği'nin düzgün işleyişi için gerekli olduğunun Komisyon tarafınca da düşünüldüğü, öte yandan bazı Komitelerin işleyiş kurallarının Türkiye'nin katılımına izin vermediği, komitelere ilişkin teknik bir toplantı yapılması talebimize olumlu yaklaşıldığı ifade edilmiştir.

Öte yandan ülkemizin Gümrük Kodu Komitesi'ne gözlemci olarak katılım sağladığı, GTS Komitesine katılım için ülkemizin GTS mevzuatına tam uyumunun sağlanması gerektiği, AB'nin yeni GTS mevzuatına ilişkin olarak ülkemizin bilgilendirilmesi ve sorularının cevaplanması amacıyla teknik bir toplantı yapılmasının önerildiği, AB üyesi olan Fransa, İtalya ve Almanya ile de AB'nin yeni GTS mevzuatına ilişkin teknik toplantı yapıldığı, bu kapsamda komitelere resmi olarak katılım sağlanması hususuna odaklanmamak gerektiği, AB mevzuatına ilişkin bilginin teknik toplantılarla tarafımıza verilebileceği ifade edilmiştir.

Tarafımızca cevaben, Gümrük Birliği'nin düzgün işleyişinin sağlanmasını teminen ülkemizin anılan komitelere katılımının gerekli olduğu vurgulanmıştır. Devarla GTS mevzuatına tam uyum sağlanması durumunda ülkemizin GTS Komitesi'ne katılım sağlayabileceğinin Komisyon tarafından teyit edilmesi talep edilmiştir.

Komisyon tarafından, ülkemizin GTS mevzuatına uyumunun GTS Komitesi'ne katılım için ön şart olduğu, ancak mevzuat uyumunun tamamlanması halinde otomatik olarak Komiteye katılımın mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

Tarafımızca, Türkiye'nin komitelere katılımına ilişkin olarak Komisyon tarafından tutarsız bir tutum sergilendiği, bir yandan ülkemizin tam üye olmadığı için düzenleyici komitelere katılım sağlayamayacağı iddia edilirken, bir yandan düzenleyici komite olan GTS Komitesi'ne katılım için mevzuat uyumunun ön şart olduğunun ifade edilmiştir.

Komisyon tarafından kaygılarımızın not alındığı ve tarafımıza bilgi verileceği ifade edilmiştir.

7. Bazı Tekstil ve Hazır Giyim Ürünlerinde Uygulanmakta Olan İlave Gümrük Vergisi

Komisyon tarafınca, bazı tekstil ve hazır giyim ürünlerinde uygulanan ilave gümrük vergisi kapsamında, ülkemiz tarafından bir korunma önlemi soruşturması başlatılmış olmasına rağmen, sonuçta MFN tarife artışı gerçekleştirildiği, ülkemiz tekstil sektörünün durumunun anlaşıldığı, bununla birlikte serbest dolaşımdaki ürünlere yönelik tarife artışının Gümrük Birliği ile uyumlu olmadığı belirtilmiştir.

Tarafımızca tekstil sektörünün ülkemiz ekonomisi için önemine atıfla, sektörün yoğun ithalat baskısı altında olması nedeniyle Türkiye'nin kendi iç mevzuatına dayanarak bir korunma önlemi soruşturması başlattığı, bu çerçevede zararın boyutu ve sektörün ihtiyaçlarının tespit edilmesinin hedeflendiği ifade edilmiştir.

AB tarafından serbest dolaşımdaki ürünlerden vergi alınmasının Gümrük Birliği'ne aykırı olduğu, öte yandan Bangladeş gibi Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) kapsamı ülkeler menşeli eşyanın Türkiye'ye doğrudan ithal edilmesi durumunda %17 vergi alınırken, aynı ürünler AB üzerinden geldiğinde %30 vergi tahsil edildiği belirtilmiştir.

GTS'nin ülkemizde tanınan otonom bir rejim olduğu ve AB üzerinden gelen ürünler için önlemin kaldırılmasının öngörülmediği belirtilmiştir. Ülkemiz tarafından bir şart olarak öne sürülmemekle birlikte GTS Komitesi'ne katılımımızın, GTS'ye ilişkin olarak ülkemiz tarafından gerçekleştirilecek tüm düzenlemeler için teşvik edici bir unsur olacağı belirtilmiştir.

8. Alkollü İçkilerde Pazara Giriş Problemleri

Komisyon tarafından, ithal içkiler ile yerli içkiler arasındaki vergilendirme farkının Eylem Planı'nda öngörülen mutlak farklardan yüksek olmakla birlikte 2012 yılı Nisan ayında yapılan değişiklik ile bunun azaltılmasından memnuniyet duyulduğu, Eylül ayında yapılan son değişiklik ile Rakı ve viski arasındaki pariteye sadık kalınmasına rağmen alkollü içkilerin ÖTV oranlarında % 17 artış gerçekleştirildiği, söz konusu artışın mutlak farkların yükselmesine neden olduğu, ülkemizin mutlak farklar bazında da Eylem Planı'na sadık kalması gerektiği ifade edilmiştir. Ülkemizce vergilerin senede iki defa değiştirilmesine ilişkin yeni bir kanun çıkarıldığı bilgisine ulaşıldığı belirtilmiş, konuya ilişkin bilgi talep edilmiştir. Buna ek olarak, damıtılmış alkollü içkilerde sıfırlanan nispi verginin biralarda sıfırlanmadığı belirtilerek, söz konusu verginin biralarda da sıfırlanıp sıfırlanmayacağına ilişkin bilgi talep edilmiştir.

Tarafımızca, yerli içkiler ile ithal içkiler arasındaki vergilendirme farkının giderilmesi amacıyla hazırlanan Eylem Planı'nın üyelik müzakereleri kapsamında "Vergilendirme" faslının açılış kriteri olduğu, bu kapsamda Eylem Planı'ndaki gelişmelerin GBOK toplantılarında değil "Vergilendirme" faslı altında görüşülmesi gerektiği belirtilerek, anılan hususun bir sonraki GBOK'ta gündeme getirilmemesi talep edilmiştir. Buna ek olarak, tarafımızca rakı ile viskinin benzer ürün olmadığı düşünülmesi, GATT'ın 3. maddesi ile ilgili panel içtihadı incelendiğinde, benzer ürün tanımına yer vermediği, iki alkollü içkinin benzer olup olmadığı belirlenmesinde alkol oranının tek kriter olmadığı, tüketici alışkanlıkları, fiziksel görünüm ile ikame esnekliğinin de benzer ürün değerlendirmesinde dikkate alındığı ifade edilmiştir.

Tarafımızca ayrıca, Eylem Planı'nda yer alan taahhütlerimize uygun olarak, ithal içkiler ile yerli içkiler arasındaki vergilendirme farkının kademe kademe azaltılmış olduğu, bu kapsamda 2012 Nisan ayında yapılan değişiklik ile viski ile rakı arasındaki vergilendirme paritesinin 1,68'den 1,32'ye indirildiği, öte yandan gerek ekonomik kriz sonrası kamu gelirlerindeki azalmanın gerekse enflasyon nedeniyle yaşanan kayıpların telafi edilmesi amacıyla alkollü içkilerden alınan ÖTV oranlarının artırıldığı, ancak söz konusu artışlarda rakı ile viski arasındaki pariteye sadık kalındığı, Eylem Planı'nın da pariteye sadık kalınması şartıyla söz konusu artışlara cevaz verdiği belirtilmiş, Eylem Planı'nda da öngörüldüğü üzere 2018 yılına kadar rakı ile viskinin vergisinin eşitleneceği, bu bağlamda Türkiye'nin Eylem

Planı'ndaki yükümlülüklerine sadık olduğu ifade edilmiştir. Buna ek olarak tarafımızca, biralara uygulanan nispi verginin kaldırılmasına ilişkin bir plan bulunmadığı belirtilmiş, ÖTV kanununda yapılan değişiklik ile alkolü içkiler ile tütün mamullerinden alınan ÖTV'nin enflasyon oranında yılda iki defa artırılacağı dile getirilmiştir.

Komisyon tarafından ayrıca, ithal biraların bandrol fiyatı ile yerli biralarınki arasında ayrımcılık olduğuna dikkat çekilerek, yeni bandrol sistemi getirilmesine ilişkin bir gelişme olup olmadığı sorulmuş, bandrolleme işleminin antrepolar ile serbest bölgelerde yapılabildiğine ilişkin gümrük idarelerinin bilgilendirilmesinde fayda olabileceği, bazı firmalar tarafından uygulamada sorunlarla karşılaşılabilirdiği belirtilerek, buna ilişkin hususların mevzuatımızda yer alıp almadığı ve yer alıyorsa hangi mevzuatta bulunduğu konularında bilgi talep edilmiştir.

Tarafımızca, bandrollü ürün izleme sistemine ilişkin olarak, anılan sistemin kurulması ve işleyişinden sorumlu olan yetkili firma imzalanan sözleşmenin süresinin sona ermesi nedeniyle, yeni bir ihale yapıldığı, konuya ilişkin olarak hazırlanan ihale dokümanında alkolü içki ürünlerine uygulanan bandrollerin birim fiyatlarının eşitlenmesinin öngörüldüğü, ancak anılan ihaleye ilişkin hukuki sürecin halen devam etmekte olduğu, bu nedenle sistemin mevcut yetkili firma ile eski sözleşme kapsamında yürütüldüğü, hukuki sürecin ne zaman tamamlanacağını bilinmediği ifade edilmiş, bandrolleme işleminin antrepolar ile serbest bölgelerde yapılabildiği teyit edilmiş, ancak hangi mevzuatta yer aldığı hususunun bilahare bildirileceği ifade edilmiştir.

Komisyon tarafından, "Alkollü İçki Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Alkollü İçkilerin İç ve Dış Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Taslağı"na ilişkin incelemelerinin sürdüğü, bu kapsamdaki kaygılarının yazılı olarak tarafımıza iletileceği belirtilmiştir. Bununla birlikte, taslağa ilişkin ön tespitlerini paylaşarak, taslak Yönetmeliğin Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Ticarete Teknik Engeller (TBT) Komitesine ve teknik mevzuatın bildirilmesine ilişkin 98/34 sayılı Direktif uyarınca bildirimini yapılması talep edilmiştir.

Tarafımızca, Taslak Yönetmeliğe ilişkin olarak Komisyon eleştirilerine karşılık görüşlerimiz iletmiştir.

9. Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Eşya İthalatı

Komisyon tarafınca yenileştirilmiş lastik ithalatına ilişkin ülkemizin çevresel kaygıları bulunduğunun anlaşıldığı, ancak Komisyon tarafından kullanılmış lastik ithalatına ilişkin olarak getirilen yeni önerileri kapsamında ülkemizin kaygılarının giderildiği, konuya pratik bir çözüm bulunması amacıyla ülkemiz tarafından çaba gösterilmesinin beklendiği, bu çerçevede söz konusu lisans sisteminin kaldırılması veya AB'den yapılacak yenileştirilmiş lastik ithalatına izin verecek şekilde değiştirilmesinin önem arz ettiği ifade edilmiştir.

Ülkemiz tarafınca, konunun tüm ilgili taraflar ile istişare edildiği, bu kapsamda DTÖ yükümlülüklerimiz çerçevesinde Komisyon'un önerisinin kabul edilmesinin mümkün görünmediği, öte yandan, AB'nin teklifinin tüm ülkelerden gelen ithalatta kabul edilmesi durumunda ise bunun çevresel ve güvenlik kaygıları yaratacağı belirtilmiştir.

Komisyon tarafından kullanılmış ürünlerin ithalatının serbest bırakılmasına ilişkin ülkemiz tarafından kaydedilen gelişmelerden memnuniyet duyulduğu ifade edilmiş, diğer taraftan

önerilerinin çevresel ve güvenlik kaygılarını giderdiği, bu kapsamda soruna pratik bir çözüm getirilmesinin beklendiği ifade edilmiştir.

Tarafımızca Komisyon'un görüşlerinin değerlendirilmek üzere not alındığı ifade edilmiştir.

10. İşlenmiş Tarım Ürünlerinde Kota Sistemi

Komisyon tarafınca bir defada talep edilebilecek azami tarife kontenjanı miktarının yükseltilmesinden ve üretici olma şartının kaldırılmasından memnuniyet duyulduğu, ancak çikolata ve şekerlemelerde miktar kısıtlamasının yanı sıra üretici olma şartının mevcut bulunduğu, ülkemiz sisteminin AB'de olduğu gibi hiçbir ürüne ayrımcılık yapmayacak ve ek koşul getirmeyecek şekilde "ilk gelen ilk alır" prensibine uygun olması gerektiği vurgulanmış, bu alanda herhangi bir gelişme olup olmadığı sorulmuş, 1704 (şekerlemeler) ve 1806 (çikolata) tarife pozisyonunda dağıtılan kotalara ilişkin istatistiki veri talep edilmiştir.

Tarafımızdan, uygulamanın kademeli olarak iyileştirildiği ifade edilmiş ve mevcut uygulamaya ilişkin bilgi verilmiştir. Bu çerçevede, tarife kontenjanlarının başvuru ve dağıtım usul ve esaslarını belirleyen "AB Menşeli Bazı İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ"de 2010 yılında yapılan değişiklik sonucu, "bir defada talep edilebilecek azami tarife kontenjanı miktarları"nın ilgili ürünlerdeki beyanname bazındaki ortalama ithalat miktarları göz önünde bulundurularak artırıldığı, AB'den işlenmiş tarım ürünleri ithalatında açılmış olan tarife kontenjanlarından faydalanmak için başvuru sahibinin ilgili gümrük idaresine ibraz etmek üzere ithal lisansı almak için Ekonomi Bakanlığı'na başvurması gerektiği, tarife kontenjanlarının, tebliğ ile belirlenen işlenmiş tarım ürünlerini üreten ve/veya üretiminde hammadde olarak kullanan sanayicilere dağıtmakta olduğu belirtilmiştir.

Tarafımızdan ayrıca, bahse konu tarife kontenjanlarının 1/2007 sayılı OKK kapsamı işlenmiş tarım ürünlerini üreten ve/veya üretiminde hammadde olarak kullanan sanayici niteliğindeki firmalara "bir defada talep edilebilecek azami tarife kontenjanı miktarını" aşmamak kaydıyla başvuru sırası esas alınarak dağıtmakta olduğu, başvuruların değerlendirilmesinde, Ekonomi Bakanlığı genel evrak kayıt tarihi ve kayıt numarasının dikkate alındığı, bu çerçevede tarife kontenjanlarının başvuruların teslim edilme sırasına, diğer bir ifadeyle, "ilk gelen ilk alır" yöntemine göre dağıtıldığı ifade edilmiştir.

Komisyon tarafından, ülkemiz uygulamalarının üreticilerin ara malı tedarikini temin etmeyi amaçladığının anlaşıldığı, öte yandan 1704 (şekerlemeler) ve 1806 (çikolata) tarife pozisyonunda yer alan ürünlerin çoğunun ara malından ziyade nihai ürün olduğu, bu çerçevede anılan ürünlerde tarife kotası dağıtımında üretici şartı getirilmesinin anlamsız olduğu belirtilmiştir.

11. Hurda Bakır ve Alüminyumda Ülkemiz Tarafından Uygulanan Tedbirler

Komisyon tarafından, hurda bakır ve alüminyumda ülkemiz tarafından getirilmiş olan kayıt sisteminin ihracatı kısıtlayarak Gümrük Birliği'ne ayrımcılık teşkil ettiği, bu çerçevede söz konusu ürünlerde kayıt tutulması için otomatik lisansın yeterli olacağını düşünüldüğü, ülkemiz uygulamalarının AB'li ve Türk üreticiler arasında ayrımcılığa sebebiyet verdiği ifade edilmiştir.

Tarafımızca, bahse konu ürünlerde ihracat rakamları verilerek, ticaretin sürdüğünün

görüldüğü belirtilmiş, 2012'nin ilk 9 aylık döneminde 2011 yılına göre AB'nin ihracatında % 133 oranının artış kaydedildiğine dikkat çekilmiştir.

Komisyon yetkilileri tarafından, hurda bakırın fiyatının iç piyasada düştüğü, söz konusu durumun Türk üreticilere avantaj yaratmakta olduğu ifade edilmiş, ülkemiz tarafından sunulan ticaret verileri Komisyon verileri ile karşılaştırılmak üzere talep edilmiştir. Bununla birlikte, ticaretin devam etmesine karşın, tarafımızca 1/95 sayılı OKK'ya aykırı şekilde yapılan uygulamaların kaldırılması gerektiği hatırlatılmıştır.

12. İyi İmalat Uygulamaları (GMP)

Komisyon, ülkemiz tarafından eczacılık ürünlerinde iyi imalat uygulamaları denetimlerinin geç sonuçlandırıldığını, halihazırda beklemekte olan 500 başvurunun bulunduğunu, AB'de söz konusu denetimlerin risk bazlı yapıldığı ve GMP sertifikasyonunun 90 günlük içinde, ruhsatlandırmanın ise 210 gün içinde sonuçlandırıldığını, Türkiye'nin söz konusu süreleri uyması gerektiğini, ülkemizin uyumunun sağlanması ve sorunun çözümü için Komisyon'un Türkiye ile işbirliği yapmaya açık olduğunu ifade etmiştir.

Tarafımızca söz konusu uygulamanın amacının insan sağlığını korumak olduğu; anılan uygulamanın hem yerli ürünler hem de ithal ürünler için geçerli olduğu, dolayısıyla ayrımcı bir muamelenin söz konusu olmadığı, ülkemiz mevzuatının halihazırda AB mevzuatına tam uyumlu olduğu, mevzuatta yer almayan tek unsur olan 90 günlük sürenin ise mevzuatın müteakip revizyonunda mevzuata derc edilmesinin öngörüldüğü, öte yandan mevzuatta yer almamasına rağmen başvuruyu takiben 90 günlük süre içinde sertifikasyonun yapıldığı ifade edilmiştir.

Tarafımızca devamla, 2012 yılı Mart ayında İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'na dönüştürüldüğü, bu kapsamda yeni personel istihdam edildiği ifade edilmiş, sürecin hızlandırılmasına ilişkin atılan adımlardan bahsedilmiştir. Bu çerçevede başvuruların İngilizce yapılabilirdiği ve elektronik imza yöntemine geçilmesi ile evrak akışının hızlandırıldığı, bahse konu gelişmeler sonucu biriken başvurularda kayda değer bir azalma görüldüğü vurgulanmıştır.

Tarafımızca ayrıca, 28 Kasım 2012 tarihli Ticaret Politikasına ilişkin Gayri-Resmi toplantıda mutabık kalındığı üzere, GMP uygulamaları sürecinin karşılaştırılması, Türkiye'nin AB mevzuatına tam uyumunun sağlanması ve bu çerçevede karşılıklı tanıma olanaklarının değerlendirilmesi amacıyla Komisyon ile gerçekleştirilecek teknik toplantıya hazır olduğu ifade edilmiştir.

Komisyon tarafınca, konunun 28 Kasım 2012 tarihinde yapılan toplantıda görüşüldüğü teyit edilerek, bu çerçevede bir toplantının yapılmasına olumlu bakıldığı belirtilmiştir.

13. İthal Eczacılık Ürünlerinin Fiyatlandırılmasında Kullanılan Döviz Kuru

Komisyon tarafınca konuya ilişkin olarak, ülkemiz tarafından ithal ilaçların fiyatlandırılmasında kullanılan döviz kurunun Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlendiğinin anlaşıldığı, ancak son dönemde döviz kurunda yaklaşık %15'lik bir değişiklik yaşanması nedeniyle belirlenmiş olan mevcut döviz kurunun ilaç üreticilerini zarara uğrattığı, referans fiyattaki yapay düşüklük nedeniyle AB menşeli ilaçların Türkiye'ye ihracatında sorun yaşandığı ifade edilmiş, bu bağlamda, döviz kurunun ne zaman piyasadaki değişime adapte

Tarafımızca, döviz kurunun değiştirilmesi yönünde bir karar bulunmadığı belirtilmiş, kritik ilaçların tedarikinde sorun yaşanması durumunda Fiyat Değerlendirme Komisyonu'nun fiyatlarda %15 oranında artış yapma yetkisinin bulunduğu, bu çerçevede hastaların ilaca erişiminin sağlanması için gerekli tedbirlerin alındığı ifade edilmiştir.

14. Yenilenebilir Enerji Üretiminde Yerli Ürün Kullanımının Desteklenmesi

Komisyon tarafınca, yenilenebilir enerji üretiminde yerli ürün kullanan işletmelerin desteklenmesinin ayrımcı bir uygulama olduğu, bu itibarla, ülkemiz uygulamasının Gümrük Birliği ve DTÖ kapsamındaki yükümlülüklerimize aykırılık teşkil ettiği, diğer ülkelerde de görülen benzer uygulamaların AB tarafından yakından takip edildiği, bu çerçevede Kanada'nın uygulamalar: nedeniyle DTÖ paneline başvurulduğu ifade edilmiş, bu bağlamda anılan uygulamanın öntümüzdeki dönemde değiştirilme ihtimalinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Komisyon tarafından ayrıca, tarafımızca anılan mevzuat kapsamındaki "yerli ürün" tanımına AB ürünlerinin de eklenmesi ile AB'nin de uygulamaya dahil edilmesine ilişkin bir öneri getirilmiştir.

Konuya ilişkin Türk mevzuatı hakkında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkilileri tarafından bilgi verilmiştir. Bu çerçevede, toplam enerji üretiminde yenilenebilir kaynakların payının artırılması amacıyla 2005 yılında 5346 sayılı "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunu'nun yürürlüğe konulduğu, anılan Kanuna 2010 yılında yapılan değişiklik ile "yerli ürün kullanımı"na ilişkin madde eklendiği ifade edilmiştir.

Tarafımızca devamla, AB İklim ve Enerji Paketi kapsamında, 2020 yılına kadar AB'nin toplam enerji tüketiminde yenilenebilir enerjinin payının %20'ye yükseltilmesinin hedeflendiği, Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Strateji Belgesi çerçevesinde ülkemizin de benzer şekilde toplam enerji tüketiminde yenilenebilir enerjinin payının %30'a yükseltmeyi hedeflediği, söz konusu hedefe ulaşmak ve cari açığı yükselişi durdurmak amacıyla Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunu kapsamında yerli ürün kullanılarak üretilen enerjiye ek tarife uygulanmakta olduğu, öte yandan yenilenebilir enerji sektöründe faaliyet gösteren tüm operatörlerin tarifeden yararlanabildiği, bu kapsamda yerli ürün kullanımının tarifeden yararlanmak için bir zorunluluk olmadığı, sadece ülkemizde yeni gelişmekte olan yenilenebilir enerji sektörüne destek vermek amacıyla yerli ürün kullanımına ek tarife getirilmiş olduğu, bu çerçevede ülkemiz uygulamasının sadece yerli ürün kullanımının tarifeden yararlanmasını sağlayan Kanada uygulamasından farklı olduğu, öte yandan söz konusu durumun Türkiye'de faaliyet gösteren tüm yerel ve yabancı üreticiler için istihdam yaratıcı bir fırsat olduğu ifade edilmiştir.

Tarafımızca ayrıca, anılan mevzuat kapsamında yerli ürün kullanımına verilecek desteğin geçici olduğu, sadece 2015 yılına kadar işletim ruhsatı almış işletmelerin, işletim ruhsatını alışı tarihlerinden itibaren beş yıl süreyle anılan teşvik kapsamında yer alabileceği, devlet tarafından sağlanan 10 yıllık tarife garantisi uygulaması ile 5 yıllık ek tarife garantisi uygulamasından yararlanmanın tercihe bağlı olduğu, bu çerçevede üreticilerin enerjiyi piyasa fiyatından da satabileceği belirtilmiştir.

Komisyon tarafından, söz konusu uygulamanın geçici ve tercihe bağlı olmasının Gümrük

Birliği ve DTÖ hükümlerine aykırılığını engellemediği, bu çerçevede AB'li üreticilerin söz konusu tarifeden yararlanabilmek için Türkiye'de faaliyet göstermeye zorlandığı, öte yandan AB menşeli ürünlerin kullanımı ile de tarifeden yararlanılması gerektiği ifade edilmiştir.

Komisyn tarafından ayrıca, Avrupa Yatırım Bankası'nın (AYB) Türkiye'de enerji sektöründeki projeleri finanse etme yönünde istekli olduğu, konuya ilişkin Komisyn görüşüne başvurdukları, ancak Komisyn'un yenilenebilir enerji sektöründeki projelere Türkiye'de AB rnleri aleyhine bulunan mevcut şartlar nedeniyle temkinli yaklaştığı ifade edilmiştir.

15. Fikri Mülkiyet Hakları

Komisyn tarafından, Fikri Mülkiyet Hakları alışma Grubu'nun (FMHG) nc toplantısının Ocak ayının sonunda Ankara'da yapılmasının öngörüldüğü, söz konusu toplantıda Komisyn tarafından coğrafi işaretler konusunun da görüşülmesinin istendiği, ülkemizin bu konudaki itirazlarının anlaşılmadığı ifade edilmiş, coğrafi işaretler özelinde FMHG toplantısının hemen öncesinde ya da sonrasında ayrı bir toplantı düzenlenmesi talep edilmiştir.

Tarafımızca FMHG'nin nc toplantısının 29 Ocak'ta yapılmasının öngörüldüğü, Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından ilgili kurumların katılımı ile yapılan toplantıda, coğrafi işaretler konusunun FMHG platformunda görüşülmesinin uygun olmadığı konusunda mutabakata varıldığı, nitekim FMHG'nin iş tanımında coğrafi işaretler hususunun bulunmadığı, öte yandan konunun teknik boyutuyla görüşülmesi amacıyla ayrı bir toplantı yapılması hususunun ilgili kurumlar tarafından değerlendirileceği dile getirilmiştir.

16. Türkiye'nin Gümrük Birliği Bölgesinde Serbest Dolaşımda Bulunan rnlere Yönelik Dış Ticarete Standardizasyon Rejimi – Türkiye'nin Sınırda rn Kontrolü Sistemi

Konuya ilişkin olarak tarafımızca, Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi'nin (TAREKS) oluşturulması sırasında Komisyn'a bilgi verildiği hatırlatılarak, sistemin adım adım geliştirilmeye devam ettiği, bu kapsamda TAREKS'e başlangıçta 3 ürün grubunun ithalat denetimlerinin aktarıldığı, ardından 2012 başında 3 ürün grubunun da eklenmesi ile halihazırda kişisel koruyucu donanımlar, pil ve akümülatörler, oyuncaklar, yapı malzemeleri, tıbbi cihazlar ve telsiz ve telekomünikasyon ekipmanları olmak üzere 6 ürün grubundaki ithalat denetimlerinin TAREKS çerçevesinde yürütüldüğü, 2013 yılı başından itibaren ise TAREKS'in kapsamının 2012/9 sayılı Tebliğ ekinde yer alan 9 adet Yönetmelik kapsamı ürüne genişletilmesinin öngörüldüğü belirtilmiştir. İlaveten, 2012/1 sayılı Tebliğ hükümlerinin "Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği"ne uygun hale getirilmesi amacıyla 2013 yılında söz konusu Tebliğ eki listede yer alan ürünler için anılan Yönetmelik ile koşulları belirlenen uygulamaya geçilmesinin öngörüldüğü aktarılmıştır.

Bununla birlikte, sistemin işleyişine dair bilgi verilerek, A.TR belgesine haiz serbest dolaşımdaki rnlerin TAREKS kapsamında, riskli olarak addedilmesini gerektirecek bir neden olmadığı sürece, risksiz olarak değerlendirilerek herhangi bir ithalat denetimine tabi tutulmadığı belirtilmiştir.

Komisyon tarafından gelişmelerin memnuniyetle karşılandığı ifade edilmiş ve ülkemiz tarafından gerçekleştirilmesi öngörülen mevzuat değişikliklerinin taslaklarının iletilmesi talep edilmiştir.

Tarafımızca taslak mevzuatın gönderilmesi yönündeki niyetimiz beyan edilmiş, ancak Tebliğ taslaklarının son ana kadar kesinleştirilemediği, 1 Ocak 2013 tarihinde yürürlüğe girmesi amaçlanan mevzuat hakkında ilgili Bakanlıklarla yürütülen çalışmaların devam ettiği, kısa süre içinde bir de Komisyonun görüşüne gönderilmesinin pratikte mümkün görünmediği, kaldı ki Komisyon'a iletilen taslaklara ilişkin istişarelerin Ölçü Aletleri Direktifi örneğinde olduğu gibi 3 yıla kadar varan bir süreye uzayabildiği, fakat yetişmesi halinde Komisyonun da görüşüne sunulmasında bir sakınca görülmediği belirtilmiş ancak Tebliğlerin ana yapısında zaten önemli bir değişiklik öngörülmediği, şu anda yürürlükte olan veya geçen seneki Tebliğlerin yapısının büyük oranda muhafaza edildiği, değişikliklerin çoğunlukla kapsama alınan veya kapsamdan çıkarılan ürünlerde ve GTIP kodlarında olduğu anlatılmış ve Komisyona önceden gönderilmese dahi bunun Komisyon için bir kayıp olmayacağı vurgulanmıştır. 2012/9 sayılı Tebliğ'deki en önemli değişikliğin zaten bugün de kapsamda olan ürünlerde denetimin artık TAREKS aracılığıyla yapılması olacağı ve bunun da Komisyonun beklentisiyle paralel olduğu için bir sorun beklenmediği ifade edilmiştir. Sonuç olarak, Tebliğlerin yayımının ardından Komisyon'a bildirilmesi konusunda mutabık kalınmıştır.

Komisyonun TAREKS'in işleyişi konusunda herhangi bir sorun ile karşılaşılıp karşılaşılmadığı sorusuna karşılık, TAREKS'in oldukça sorunsuz, hızlı ve etkin bir şekilde işlediği ve şu ana kadar önemli bir sorunun rapor edilmediği cevabı verilmiştir.

17. Teknik Mevzuat

17.1. 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın (OKK) bazı maddelerinin tadili ve 2/97 sayılı OKK ekinin güncellenmesi

2/97 sayılı OKK'nın güncellenmesi amacıyla 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın (OKK) bazı maddelerinin tadil edilmesiyle ülkemiz tarafından uyumlaştırılacak müktesebatin sistematik ve otomatik bir şekilde geliştirilmesi ve açıklığa kavuşturulmasının hedeflendiği, ancak uzlaşa sağlanmış olan OKK'nın halen Konsey'de görüşülmemiş olduğu, bununla birlikte Komisyon tarafından taslak OKK'da öngörüldüğü şekilde güncellenen mevzuatın iletmeye başlandığı, teknik toplantıların gerçekleştirildiği, ülkemiz tarafından da taslak OKK'nın onaylanması beklenmeksizin güncellenen mevzuatın uyumlaştırılabileceği belirtilmiştir.

Ülkemizce, 2/97 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nı güncellenmesine dair yeni Taslak Kararın Konsey tarafından onaylanmasının beklendiği, aksi takdirde ülkemizin uyumlaştıracağı AB teknik mevzuatının listesinin güncellenemediği ve dolayısıyla Türk malları için AB pazarında serbest dolaşımın sağlanamayacağı dile getirilmiş, sonunda Komisyon Ölçü Aletleri Direktifi'nde olduğu gibi Konsey Kararı güncellenmediği için Türk mevzuatının uygunluğu hakkında "Beyan metni" imzalamayacaksa Türkiye'nin AB mevzuatını tek taraflı bir şekilde uyumlaştırmasının bir anlam ifade etmeyeceği belirtilmiştir.

Komisyon tarafından ülkemizin endişelerinin anlaşıldığı, AB mevzuatının uyumlaştırılması yükümlülüğünün 2/97 sayılı OKK'nın güncellenmesinden kaynaklanmadığı, bu hususun

zımnen de olsa 1/95 sayılı OKK'da yer aldığı, yeni taslak OKK'nın bu sürece ilişkin usullere açıklık getirdiği belirtilmiştir.

Ülkemiz tarafından, bu durumda ülkemiz ürünlerine serbest dolaşım sağlanabilmesine ilişkin hususlarda Ortak Komite'nin 1/95 sayılı OKK'ya dayanarak karar alabileceği, bunun için 2/97 sayılı OKK'nın güncellenmesinin gerekmediği, 1/95 sayılı OKK'nın 9. maddesinin zaten mevzuatın uyumlaştırıldığı durumlarda ülkemiz ürünlerinin AB pazarında serbest dolaşımına imkan tanıdığı hatırlatılmıştır.

Komisyon tarafından sonuç olarak taslak OKK'nın onaylanması sürecinin açıklığa kavuşturulacağı, sorunun çözümlenerek OKK'nın onaylanacağını düşündükleri, ancak herhangi bir nedenden ötürü taslağın bloke edilmiş olması halinde Komite'nin yetkilerini kullanarak sürecin işletilmesine yönelik bir çözüm aranabileceği belirtilmiştir.

Ülkemiz tarafından bahse konu Kararın onaylanmaması nedeniyle uğradığımız zarar yeniden vurgulanmış ve AB ile ülkemiz arasında toplamda yaklaşık 20 milyar dolarlık ticaret hacmi bulunan motorlu taşıtlar sektörü örnek verilerek, ülkemizin Avrupa tip onay belgesini kabul ederek, bu ürünleri AB'den Türkiye'ye ithalatında herhangi bir denetimden geçirmedeği, ancak Türkiye'den ihraç edilen motorlu taşıtların AB'de tekrar bir AT Tip Onayı alması gerektiğine, bu önemli sektörde görüldüğü üzere Türk ürünlerinin serbest dolaşım ilkesinden faydalanmadığına dikkat çekilmiştir.

17.2 Ölçü Aletleri Yönetmeliği'ne İlişkin GBOK Beyanı İmzalanması

Komisyon tarafınca taslak OKK'nın onaylanmasındaki gecikmenin yarattığı sorunu tanıyan olmalarının bir göstergesi olarak, Ölçü Aletleri Yönetmeliği'ne ilişkin GBOK Beyanı'nın Aralık 2012'nin ilk yarısı içerisinde imzalanması için hazır oldukları, OKK taslağı resmileşene dek Komisyona görüşe gönderilen diğer Türk mevzuatı için de gerekirse beyan metnini imzalayacakları ifade edilmiştir.

Komisyon tarafınca, ülkemiz tarafından imzalanan Beyan metnini aldıkları, benzer bir taslağın da kendilerince ülkemize iletilmesinin öngörüldüğü, akabinde Beyan'ın imzalanabileceği belirtilmiştir.

17.3 Gemi Teçhizatı Yönetmeliği

Komisyon tarafından, GBOK toplantısı öncesinde 22/11/2012'de Brüksel'de Gemi Teçhizatı Yönetmeliği kapsamında gerçekleştirilen teknik toplantıya atıfta bulunularak, ülkemizin bu alandaki mevzuatını değiştirmeyi öngördüğünün ve taslak mevzuatın Komisyon'a bildirileceğinin anlaşıldığı ve bu durumun memnuniyetle karşılandığı, Türk tarafına Yönetmeliğin eklerinin her yıl değiştirildiği ve üye ülkelere bildirildiğine ilişkin bilgi verildiği ve ülkemizin de değişiklikleri yapabilmesini teminen sürece dahil edilmesi konusunda mutabık kalındığı, bunun yanı sıra Avrupa Deniz Güvenliği Ajansı (EMSA)'nın AB'nin Gemi Teçhizatı Direktifi kapsamında onaylanmış kuruluş başvurusu yapan ulusal uygunluk değerlendirme kuruluşlarımızın TÜRKAK tarafından yapılacak teknik yeterlilik denetimine katılmasına karar verildiği ifade edilmiştir. Komisyon ayrıca, gerçekleşen çalışmaları takip edebilmesini teminen ülkemizin EMSA'ya ve Gemi Teçhizatı Yönetmeliğine ilişkin bir dizi Komite'nin çalışmalarına dahil edileceğini belirtmiştir.

Ülkemizce, Komisyon tarafından belirtilen hususlar teyit edilmiş, ancak Gemi Teçhizatı Direktifi kapsamında onaylanmış kuruluş başvurusu yapan ulusal uygunluk değerlendirme kuruluşlarımızın TURKAK tarafından yapılacak teknik yeterlilik denetimine Avrupa Deniz Güvenliği Ajansı'nın Türkiye'nin 1/2006 sayılı OKK'da belirlenen haklarına ve TÜRKAK ile görevlendirmeyi yapacak yetkili kuruluşlarımızın yetkinliğine hanel getirmemek kaydıyla bir kereliğine gözlemci olarak katılmasının kabul edildiği ifade edilmiştir.

18. Gümrük Birliği Kapsamında REACH ve CLP Uygulamaları

Anılan gündem maddesi çerçevesinde tarafımızca, REACH ve CLP mevzuatının amacı sorgulanmaksızın, Gümrük Birliği dikkate alınmadan hazırlanması ve uygulanması nedeniyle, AB'ye kimyasal tedarik eden üretici ve ihracatçılarımızın 2008 yılından bu yana anılan mevzuatın uygulamaları bakımından üçüncü ülke muamelesi gördüğü, bu durumun Türk ekonomik operatörlere ilave maliyetler ve hukuki yüklerin yanı sıra rekabet açısından zorluklar getirdiği ifade edilmiştir.

Tarafımızca özellikle, Türk üretici ve ihracatçıların Avrupa Kimyasallar Ajansı'na (AKA) REACH kapsamında doğrudan kayıt dosyası sunmadığı ve CLP kapsamında bildirimlerini doğrudan yapamadığına atıfla, söz konusu prosedürlerin yalnızca AB'de yerleşik "ithalatçı" veya "tek temsilci" kanalıyla yerine getirebilmesinin, 1/95 sayılı OKK'nın 5. ve 7. Maddelerine aykırılık teşkil ettiği ifade edilmiş, bu kapsamda hazırlanan kapsamlı nota (*Non-paper*) atıfla, hukuki gerekçelerimiz Komisyon'a aktarılmıştır.

Bu çerçevede, 1/95 sayılı OKK'nın 66. Maddesine atıfla, Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın (ABAD) eczacılık ürünlerinin pazarlanmasına ilişkin *247/84 Komisyon v. Almanya Davası*'ndaki Kararı'nın, mezkur dava konusunun REACH ve CLP uygulamaları bakımından ülkemiz durumuna benzerliğine dikkat çekilerek, ülkemiz tezlerini desteklediği ifade edilmiştir.

Nitekim, mezkur ABAD Kararı'na da atıfla, tarafımızca AB'de yerleşik "tek temsilci" veya "ithalatçı" uygulamasının, ticaretin önünde gereksiz bir engel oluşturduğu, bu nedenle 1/95 sayılı OKK'nın 5. Maddesine aykırılık teşkil ettiği, ancak söz konusu aykırılığın 7. Madde kapsamında meşrulaştırılmasının da mümkün olmadığı, zira amaç ile önlem arasındaki orantısallık ilişkisinin kuvvetli olmadığına dikkat çekilmiştir.

Diğer taraftan, ithalatı kısıtlayıcı eş etkili önlem olarak gördüğümüz mezkur uygulamaya ilişkin tezlerimizin geçerliliğinden bağımsız olarak, ülkemizin halihazırda REACH ve CLP mevzuatını uyumlaştırma sürecinde olduğu, Gümrük Birliği kapsamındaki ürünlere ilişkin bu mevzuatın uyumlaştırılması sürecinde ülkemizin AB'den mümkün olduğu ölçüde Türkiye'yi sisteme entegre etmesini beklerken, AB'nin Türkiye'yi sistem dışında bırakma eğiliminde olduğunu gördüğümüz vurgulanmıştır. Nitekim, 2/97 sayılı OKK'nın güncellenmesi sürecinde, Komisyon tarafının, anılan mevzuatın oldukça kapsamlı olması nedeniyle mezkur OKK ekinde yer alan güncel teknik mevzuat listesine alınmasına da olumlu yaklaşmadığı Komisyon'a hatırlatılmıştır.

Ayrıca, tarafımızca ülkemizin söz konusu taleplerini gerek Çevre Faslı müzakere hazırlık sürecinde gerekse 6 no'lu Ulaştırma, Trans-Avrupa Ağları, Enerji ve Çevre Alt Komite toplantılarında dile getirdiği, ancak Komisyon'dan müteaddit defa merkezi bir otorite yönetimindeki söz konusu mevzuatın ülkemizce uyumlaştırılrsa dahi tam üyeliğe kadar

gececek süre içerisinde ülkemizin AB üyesi bir ülke gibi muamele göremeyeceğinin ifade edildiğinin altı çizilmiştir.

Bu itibarla, merkezi bir otorite eşliğinde kurulan her yeni mevzuat sistemine, Gümrük Birliği'nin bu yapıya cevaz vermediği gerekçesiyle ülkemizin entegre edilmemesi şeklindeki Komisyon anlayışının, Gümrük Birliği'ne aykırı olduğu, Gümrük Birliği'nin her bir sektör ve teknik mevzuat için farklı şekilde yorumlanmasının mümkün olmadığı vurgulanmıştır. Nitekim, bu şekildeki bir yaklaşımın 1/95 sayılı OKK'nın 9. ve 8.3. maddeleri ile 2/97 sayılı OKK'nın 7. Maddesine açıkça aykırılık teşkil edeceğinin altı çizilmiştir. Son olarak, EFTA örneği hatırlatılarak, söz konusu sisteme entegrasyon için tam üyeliğin Türkiye'ye bir şart olarak öne sürülmesinin mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

Komisyon tarafından, GBOK öncesi kendilerine iletilen notun (*Non-paper*) Komisyon'un Hukuk Birimince incelendiği, buna ilişkin Komisyon cevabının tarafımıza iletileceği ifade edilerek, söz konusu maliyetler ve ilave yükler hakkında tarafımızdan somut örneklerin sunulmasının yararlı olacağı belirtilmiştir.

Komisyon'un İşletmeler ve Sanayi Genel Müdürlüğü yetkilisine, REACH ve CLP mevzuatında üçüncü ülke tanımının açık olduğu, ülkemizin mevzuat uygulamaları bakımından bu şekilde değerlendirildiği, Türkiye'nin söz konusu mevzuata üye ülke gibi muamele göreceğine ilişkin bir hükmün eklenmesi gibi bir seçeneğin mümkün olmadığı, zira böyle bir seçeneğin gerçekleşmesi halinde dahi 2 ila 5 yıl arasında bir süre alacağı belirtilmiştir.

Diğer taraftan, Komisyon Genişleme Genel Müdürlüğü yetkilisi ve Toplantı Başkanı Cas Granje tarafından, ülkemizin Gümrük Birliği ortağı olarak özel bir statüsünün bulunduğu, anılan mevzuat hazırlanırken esasen bu hususun göz ardı edilmemesi gerektiğine, bu itibarla ülkemiz endişelerinin ve tezlerinin anlayışla karşılanabileceğine dikkat çekilerek, konuya ilişkin hukuki notumuzun incelendikten sonra tarafımıza geri döneceği hususu ifade edilmiştir.

19. Bor ve Türevlerinin Sınıflandırılması

Tarafımızca, bor ve türevlerinin sınıflandırılmasına ilişkin son ABAD Kararı'na karşın, bu sınıflandırmanın halen DTÖ kuralları çerçevesinde sorgulanabilir olduğunu düşündüğümüz belirtilerek, ülkemizin bor ve türevlerinin insanlar üzerindeki etkisine ilişkin bilimsel çalışmaların AKA'ya CLP mevzuatı uygulamaları bakımından üçüncü ülke statüsünde bulunduğumuz gerekçesiyle sunulamamış olmasına ilişkin itirazlarımız yinelenmiştir.

27. GBOK Toplantısı'nda belirtildiği üzere, Polonya'nın Aralık 2012 itibariyle tüm bor ve türevleri için AKA'ya Ek XV dosyası sunacağına atıfla, bu durumun ülkemiz için bir ara çözüm getirdiği belirtilmiş, ancak bu son örnekte de görüldüğü üzere, ülkemizin her defasında bir ara çözümü kendisinin yaratmak durumunda kalmasının Gümrük Birliği'ne; Komisyon'un üçüncü ülkelere yapılan bilimsel çalışmaların AKA'ya sunulması yolunu tamamen kapamış olmasının ise DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşması'na aykırı olduğu ifade edilmiştir.

Komisyon tarafınca, bu konuda Polonya'nın adımının beklenmesinin faydalı olacağı hususu belirtilerek, mevcut CLP mevzuatında herhangi bir değişikliğe gitmenin mevcut durumda mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

Ülkemiz tarafından, Türkiye’de kayıtlı karayolu taşıtlarına AB ülkelerince uygulanan kotaların Gümrük Birliği Kararı ve Dünya Ticaret Örgütü kuralları ile uyumlu olmadığı, bu çerçevede ülkemiz tarafından 4 Mayıs 2009 tarihli toplantıda gündeme getirilen ancak cevapsız kalan hususların yer aldığı bir çalışmanın, ayrıca GATT Madde V’in hukuki yorumuna ilişkin bir diğer çalışmanın hazırlanarak Komisyon tarafına iletiildiği belirtilmiştir. Bu bağlamda, Komisyon’un cevabının Ekim 2012 tarihinde elimize ulaştığı, sözkonusu belgeye cevabi nitelikte hazırlanan çalışmamızın da GBOK toplantısı öncesinde kendilerine iletiildiği belirtilerek, bu kapsamdaki tespitlerimiz Komisyon tarafına aktarılmıştır.

Bu kapsamda, her ne kadar Komisyon cevabında transit kotaları ve ikili karayolu kotalarını ayrı bir şekilde ele almamış olsa da, bu iki konunun ayrı ayrı değerlendirilmesi gereğinin altı çizilmiştir.

Bu çerçevede,

- Komisyon’un cevabının incelenmesinden, Komisyon’un temel argümanının kotaların hizmetler alanında düzenlendiği ve hizmetlerin Gümrük Birliği kapsamında yer almadığı şeklinde olduğu,
- Bununla birlikte Türkiye’nin talebinin karayolu kabotajının serbestleştirilmesi değil malların serbest dolaşımı önündeki engellerin kaldırılması olduğu,
- Bu kapsamda, ülkemizin taşımacılığın hizmetler alanında yer alıp almadığını tartışmadığı, hizmetlerin Gümrük Birliği kapsamında düzenlenmemiş olmasının taraflara bu alanda malların serbest dolaşımını engelleyen düzenlemeler getirme hakkı tanımadığı,
- Nitekim ABAD içtihadının da bu durumu teyit ettiği ve Gourmet davasında ABAD’ın hizmetler alanında düzenlenen reklamcılık hizmetleri ile ilgili bir kararında reklam faaliyetlerine getirilen bir yasaklamanın üye ülkeler arasında ticarete engel teşkil ettiğinin tanındığı,
- Bu çerçevede hizmetlerin ticareti doğrudan ya da dolaylı, fiilen ya da potansiyel olarak kısıtlaması durumunda miktar kısıtlamasına eş etkili tedbir olarak addedileceği,
- Bu durumda tedbirin kaldırılmasının hizmetlerin liberalizasyonu değil, malların serbest dolaşımına engel teşkil eden tedbirin düzeltilmesi anlamına geleceği,
- Ulaştırma ve malların serbest dolaşımı arasındaki bağın halihazırda Schmidberger davasında ABAD tarafından teyit edildiği,
- Ayrıca Komisyon’un cevabında Schmidberger davasında “malların serbest dolaşımının engellenmesi, taşımacılık hizmetine ilişkin bir tedbirle ilişkili değil, belli bir karayolunun kullanımının yasaklanması ile ilgili; Türk TIR’ları için AB karayolu altyapısının kullanımına ilişkin için bir kısıtlama ya da yasaklama bulunmamaktadır” cümlesine yer verildiği,
- Buna karşın, bazı AB üye ülkelerinde Türk taşımacılarının kotaları dolduğunda, tüm ülkenin karayolu altyapısının kullanımının kısıtlandığı,
- Öte yandan, Komisyon tarafından tedbirin malların serbest dolaşımına ilişkin bir engel olarak kabul edilmesi halinde dahi teknik bir engel olacağı ve ilgili mevzuatın üstlenilmesini

gerektireceği iddiasına açıklık getirilmesi gerektiği, nitekim tarafımızca tedbirin teknik engel değil, miktar kısıtlamasına eş etkili tedbir olarak değerlendirildiği,

- Bu bağlamda, sonuç olarak taşımacılığın hizmetler altında düzenlenip düzenlenmediği hususunun tedbirin miktar kısıtlamasına eş etkili tedbir olmasını engellemediği ve Komisyon'un cevabında uygulamanın 1/95 sayılı OKK ile bağdaştığını gösterir hiçbir hususun tespit edilemediği

ifade edilmiştir. Bu çerçevede, Komisyon'dan Gümrük Birliği Kararı'nın da bir parçasını oluşturduğu AB müktesebatının üye ülkeler tarafından düzgün bir şekilde uygulanmasını sağlaması ve sorunun çözümüne yönelik adımlar atması talep edilmiştir.

Komisyon tarafından iddialarımızın hukuk birimlerince incelendiği, ancak birimlerince konuya ilişkin hukuki yorum farklılıkları olduğunun görüldüğü, Birliğin üye ülkeler yetki verdiği takdirde anlaşma akdetme yetkisi olduğu, ancak diğer hallerde konunun üye ülkelerin sorumluluk alanına girdiği, ancak kendilerine ulaşan somut bir sorun olmadığı için sorunun kaynağını ve boyutunu tam olarak bilemedikleri belirtilmiş ve kotalar nedeniyle uğradığımız zarara ilişkin bilgilerin kendilerine iletilmesi istenmiştir.

Tarafımızca, ülkemizin sorunun maddi boyutunu kanıtlama yükümlülüğü bulunmadığı, nitekim ABAD içtihadının da bu durumu teyit ettiği, bir engelin doğrudan veya dolaylı, fiilen veya potansiyel olarak ticareti kısıtlamasının malların serbest dolaşımına engel teşkil ettiği, bu durumda da kotası dolan Türk taşımacılarının daha maliyetli ve daha uzun yollara katlanmak zorunda olmalarının açık bir şekilde malların serbest dolaşımını engellediği vurgulanmıştır.

Komisyon tarafından üye ülkeler adına değiştiremeyecekleri bazı hükümler bulunduğu, ancak ülkemizin endişelerinin anlaşıldığı ve bu kapsamda talebimizin kabotajın serbestleştirilmesi değil Gümrük Birliği kapsamı malları taşıyan TIR'ların serbest geçişinin sağlanması olduğunun görüldüğü, çalışmamızın incelenerek cevaplandırılacağı belirtilmiştir. Bununla birlikte, Komisyon tarafından halihazırda bu yönde bir teklif olmamakla birlikte, karayolu mevzuatının uyumlaştırılması ve ikili bir ulaştırma anlaşması akdedilmesi halinde soruna bir çözüm bulunabileceği belirtilerek, ülkemizin konuya yaklaşımı sorulmuştur. Bu durumda teknik bir çalışma grubunun konuyu inceleyebileceği belirtilmiştir.

Ülkemizde AB tarafından karayolu ile sınırlı bir ikili anlaşma teklifi gelmesi halinde, konunun ilgili Kurumlar tarafından olumlu bir şekilde değerlendirilebileceğinin düşünüldüğü, öte yandan AB tarafında bu konuda bir farkındalık oluşmaya başlamasının memnuniyet verici olduğu belirtilmiştir.

Komisyon tarafından konuya ilişkin değerlendirmelerinin sürdüğü ve kendilerine iletilen çalışma belgesine yazılı cevap verileceği belirtilmiştir.

21. Türkiye'de Kayıtlı Karayolu Taşıtlarına AB Üyesi Ülkelerce Uygulanan Transit Kotaları

Ülkemiz tarafından, ikili karayolu kotaları ile transit kotalarının ayrı bir şekilde ele alınması gereğinin altı çizilmiş ve Komisyon'un cevabında her iki konuyu ayırmadan, kotaların Gümrük Birliği kapsamında yer almayan taşımacılık hizmetleri altında düzenlendiğinin belirtilmesi ile yetinildiği, bununla birlikte üye ülke topraklarından transit geçişin ilgili ülkede ne hizmet alımı ne de hizmet sunumunu içermediği, dolayısıyla transit geçişlerin hizmetler

altında düzenlenmesinin mümkün olmadığı, nitekim bu nedenle de GATT Madde V’de düzenlendiği belirtilmiştir.

Bu çerçevede, AB üyesi ülkelerce uygulanan transit kotaların sadece Gümrük Birliği kurallarına değil DTÖ kurallarına da aykırı olduğu, bununla birlikte Komisyon tarafından taraflar arasındaki ticaretin Ortaklık Konseyi Kararı ile düzenleniyor olması nedeniyle GATT Madde V’in geçerli olmadığı yönündeki iddianın kabul edilemeyeceği, hem AB üyesi ülkelerin hem AB’nin DTÖ üyesi oldukları hatırlatılarak tüm tarafların DTÖ kural ve prensipleri doğrultusunda oluşturulan uluslar arası hukuki çerçeveye uymakla yükümlü olduğu, nitekim serbest ticaret anlaşmaları ve gümrük birliklerinin de dahil olduğu düzenlemelerin GATT Madde XXIV’de öngörülen şartlar altında gerçekleştirilmesine cevaz verildiği ve GATT Madde XXIV’ün tarafların Madde V yükümlülüklerine muafiyet getirmediği vurgulanmıştır.

Bunun yanı sıra Komisyon tarafından konuya ilişkin ABAD içtihadına dair sorumuzun yanıtı bırakıldığı belirtilerek, Rioglass ve Transremar davası hatırlatılmıştır. Bu kapsamda, ABAD’ın “Gümrük Birliği’nin malların serbest dolaşımını zorunlu kıldığı, söz konusu özgürlüğün, bir üye ülkenin transit malların dolaşımını engellemesi veya buna müdahalesi durumunda tam olamayacağı, bu kapsamda, Gümrük Birliği’nin bir sonucu olarak, transit serbestisinin genel bir prensip olarak kabul edilmesi gerektiği” yönündeki kararının çok açık olduğu ve 1/95 sayılı OKK’nın yorumlanmasına ilişkin 66. madde kapsamında ilgili ABAD içtihadının Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği için de geçerliği olduğu belirtilmiştir.

Bu çerçevede, ABAD Kararı’na ilişkin sorumuza ilaveten GATT Madde V’in hukuki yorumuna ilişkin çalışmamıza Komisyon’un cevabını beklediğimiz dile getirilmiştir.

Bu bağlamda, transit kotaların Gümrük Birliği Kararı ve DTÖ kurallarını ihlal ettiği dikkate alınarak, ivedilikle kaldırılmasının beklediği ve Komisyon’un üye ülkeler nezdinde gerekli girişimlerde bulunarak konuya bir çözüm bulmasının beklediği ifade edilmiştir.

22. Türk İşadamları ve Tır Sürücülerinin AB Üyesi Ülkelerde Vize Alımı Sürecinde Karşılaştıkları Problemler

Tarafımızca, Türk vatandaşlarına yönelik vize uygulamalarının işadamlarımızın AB ülkelerine iş bağlantıları kurmak, ticari fuarlara katılmak ve ürünlerini pazarlamak amacıyla seyahat etmelerini zorlaştırdığı ve bu durumun ticaretin önünde tarife dışı bir engel oluşturduğu, Gümrük Birliği’nin tesis edildiği 1996 yılından beri malların serbest dolaşımı sağlanırken, malların üreticilerinin AB ülkelerine giremediği ve ürünlerini tanıtamadığı girişte problem yaşadığı, bu kapsamda malların serbest dolaşımının dolaylı olarak da olsa olumsuz etkilendiği ifade edilmiştir.

Tarafımızca ayrıca, AB işadamlarının ülkemizde vizesiz seyahat edebilmeleri ve AB’nin 42 ülkeye vize uygulamaması nedeniyle, ülkemiz işadamları ile AB işadamları ve AB’nin vize uygulamadığı ülkelerin işadamları arasında haksız rekabet olduğu, bu kapsamda kısıtlayıcı vize uygulamalarının Gümrük Birliği kapsamındaki adil rekabet prensibi ile üyelik müzakerelerine aykırı olduğu belirtilmiştir.

Bu kapsamda, Türkiye’nin ABAD tarafından çeşitli davalara ilişkin olarak verilen kararlar ile hizmet alımı ve sunumu serbestisine ilişkin olarak teyit edilen hakları dikkate alınarak, ülkemiz vatandaşlarına Katma Protokol yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte olan vize

rejiminin üye ülkeler tarafından uygulanması gerektiğinin altı çizilmiş, üye ülkeler tarafından hukukun üstünlüğüne sadık kalınması ve Katma Protokol'ün ilgili hükümlerinin düzgün bir şekilde uygulanmasının beklendiği ifade edilmiştir. Tarafımızca ayrıca, üye ülkelerin ulusal mahkemelerinde ve uluslararası mahkemelerde hakkını arayan Türk vatandaşlarının sayısının her geçen gün giderek arttığı, bu bağlamda vize engelinin kaldırılmasının kaçınılmaz olduğu, bu nedenle AB'nin ilk adımı atarak Türkiye-AB ilişkilerinin gelişimi için önemli bir fırsat yaratabileceği ifade edilmiş, 1996 yılından beri Gümrük Birliği ortağı olduğumuz, aday ülke statümüz ve Katma Protokol kapsamındaki haklarımız dikkate alınarak Türk vatandaşlarına uygulanan vize zorunluluğunun kaldırılmasını beklediğimiz vurgulanmıştır.

Tarafımızdan devamla, ülkemiz vatandaşlarına AB ülkelerine girişte vize serbestisi sağlayacak olan Geri Kabul Anlaşması'nın 21 Haziran 2012 tarihinde paraflandığı, bu kapsamda ülkemiz vatandaşlarından aranan vize zorunluluğunun bir an önce kaldırılması gerektiği, bu gerçekleşene kadar Türk vatandaşlarına sadece bir belge ile 24 saat içinde verilebilen Schengen vizesinin düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Tarafımızca ayrıca, üye ülkeler tarafından tır şoförlerinden vize için istenen belgeler arasında işveren tarafından verilecek bir garanti mektubu, Uluslararası Ulaştırma Birliği tarafından verilecek bir garanti mektubu ile bir AB firmasından alınacak ortaklık belgesi ya da davet mektubunun yer aldığı, ancak tırların birden fazla noktaya mal taşınması nedeniyle özellikle AB firmasından alınacak ortaklık belgesi ve davet mektubunun temininde güçlüklerle karşılaşıldığı dile getirilmiş, bu nedenle tır şoförleri için düzenlenen vize için gerekli olan ortaklık belgesi ve davet mektubu şartının kaldırılması için Komisyon tarafından girişimde bulunulması talep edilmiştir.

Komisyon tarafından, vize prosedürlerinin AB üyesi ülkeler arasında uyumlaştırılmasını içeren AB Vize Kodu üzerinde çalışmaların devam ettiği, bu kapsamda ülkemiz kaygılarına çözüm bulunabileceği, ancak bazı üye ülkeler tarafından işbirliğine yanaşılmadığı, işadamlarının karşılaştığı spesifik problemlere ilişkin olarak Komisyon tarafından çözüm geliştirilebilmesi için üye ülkelerden yetki alınması gerektiği, öte yandan 27-30 Kasım 2012 tarihlerinde düzenlenen AB Daimi Temsilciler Komitesi (COREPER) toplantısında, AB Vize Kodu ile vize serbestisi sürecinin değerlendirileceği, anılan toplantıda vize serbestisi sürecine mi odaklanılacağı yoksa spesifik sorunlar için çözüm mü geliştirileceği hususunun netlik kazanmasının öngörüldüğü ifade edilmiştir. Bununla beraber, tır şoförlerinin karşılaşmakta olduğu vize sorunlarının farkında bulunduğu, soruna çözüm bulabilmek için girişimlerde bulunulduğu ifade edilmiştir.

23. Tarım Ürünleri Ticaretinde Pazara Giriş Sorunları

23.1-2. Canlı Hayvan ve Et İthalatındaki Kısıtlamalar ve 1506/96 sayılı Konsey Kararı Çerçevesinde Alınan Karşı Önlem

Komisyon tarafından canlı hayvan ve et ithalatında Türkiye tarafından uygulanan kısıtlamaların domates salçası ve karpuzda askıya alınan tavizlerin serbest bırakılması hususuyla bağlantılı olduğu, yasaklamanın kısmen ancak ciddi ölçüde kaldırıldığı, halen bazı engellerin mevcut olduğu, konuyla ilgili olarak SPS bağlantılı ticari sorunlar çalışma grubunun 14 Kasım 2010 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen toplantısında yapıcı bir diyalogun başlatıldığı, geriye kalan ve bilimsel meşruiyeti bulunmayan kısıtlamaların ve karşı önlemlerin kaldırılması amacıyla tarafların bir yol haritası üzerinde tartışmaya başladığı,

sürecin zaman alacağını ve bu konuda ilgili servislerin gelişme kaydedilmesi amacıyla teşvik edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Ülkemiz tarafından konu hakkında kaydedilen gelişmeler teyit edilmiş, GBOK öncesinde gönderilen ve önceki değerlendirme belgesinin takibi niteliğinde olan notumuza açık bir şekilde cevap beklendiği, bu çerçevede, askıya alma tedbirinin hukuki temelinin bilinmesinin önemli olduğu bildirilmiştir. Komisyon cevaben bu aşamada hukukçulara başvurmakta karşılıklı görüş ayrılığı bulunan hususları kabul ederek çözüm arayışında olmanın daha uygun olacağı böylece gelecek yılın ilk veya ikinci çeyreğinde askıya alma tedbirine son verilebileceği belirtilmiş, tarafımızca yine de bu konudaki cevaplarının ileriye dönük çalışmalarımızda faydalı olabileceği ifade edilmiştir.

23.3. Taze Meyve ve Sebze İhracatımızda Kaptan Andrevo Gümrük Kapısında Karşılaşılan Sorunlar

Tarafımızca, Komisyon'un gıda güvenliği kurallarına uyum bakımından sorun bulunduğu, Kaptan Andrevo gümrük kapısında yapılan incelemelerde kontrol sıklığı ve süresi bakımından diğer üye ülke uygulamalarından farklılık tespit edilmediği ve lojistik konularıyla ilgili ücretlerin üye ülke yetkisinde olduğu şeklindeki vaki argümanlarına atıfla, insan sağlığını korumak adına alınan tedbirlerin meşruiyetinin sorgulanmadığı, ancak bir süredir ihracatçılarımızın karşılaştığı sorunların 669/2009/EC sayılı Komisyon Yönetmeliği ile sınırlı olmadığı, problemin mahiyetinin şimdiye kadar AB mevzuatına aykırılık tespit edilmemiş olan diğer meyve ve sebze ihracatımızı etkileyecek şekilde genişlediği, geline aşama itibarıyla Bulgaristan'ın her tür AB mevzuatını ülkemiz lehine sağlanan esneklikler ve muafiyetleri dikkate almaksızın uyguladığı belirtilmiştir. Bu çerçevede, artırılmış kontrollerin ve bitki sağlığı kontrollerinin tartışmalı bir şekilde uygulanmasının yanı sıra Şubat ayından bu yana 543/2011/EC sayılı Komisyon Yönetmeliği'nde Türkiye lehine sağlanan istisnaya rağmen ülkemiz menşeli meyve ve sebze ithalatında ticari kalite denetimleri yapılmaya başlandığı, bütün bu denetimlerin birleşimi sonucunda 250 Avroluk yükleme-boşaltma ücreti dahil olmak üzere toplam yaklaşık 850 Avro maliyet ortaya çıktığı, Bulgar plakalı araçlardan ise söz konusu ücretin tahsil edilmediğinin anlaşıldığı belirtilmiştir. Tarafımızca devamla, şimdiye kadar AB mevzuatına aykırılık tespit edilmemiş olan ürünlerin ihracatçısı olan bir Türk firmasının anılan gümrük kapısında 14 ay boyunca tabi olduğu denetimlere ilişkin faturalarının incelenmesi sonucunda hazırlanan ve bir örneği Komisyona da iletilen değerlendirme neticesinde asıl amacın insan sağlığını korumaktan ziyade gelir elde etmek olduğunun açık olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan her sevkiyattan yükleme boşaltma hizmeti karşılığında 250 Avro tahsil edilmesinin diğer üye ülkelerle ticaretimiz üzerinde ciddi derecede olumsuz bir etkisinin bulunduğu, bu nedenle Komisyonun konunun üye ülke yetkisinde olduğuna dair açıklamasının yersiz ve kabul edilemez olduğu belirtilmiştir. Tarafımızca son dönemde Komisyon'un konuya müdahil olmaya göreceli olarak daha istekli olduğu intibahının edinildiği ancak bu aşamada daha somut ilerleme kaydedilmesi beklentisinde bulunduğu, bu nedenle anılan gümrük kapısında ortak inceleme yapılmasının teklif edildiği ve belirli bir dönemde yapılan denetlemelerin kayıtlarının tarafımıza iletilmesinin talep edildiği belirtilmiş, ayrıca Bulgar otoritelerine baskı yapılması yönündeki talebimiz yinelenmiştir.

Son olarak, 4 Aralık 2012 tarihinde gerçekleştirilecek olan Hayvan Sağlığı ve Gıda Zinciri Daimi Komite toplantısında ele alınması öngörülen 669/2009 sayılı Komisyon

Yönetmeliği'nin revizyonu çerçevesinde ülkemiz menşeli domateslerin kapsamdan çıkarılmasının öngörülüp öngörülmediği sorulmuştur.

Komisyon tarafından, lojistik hizmetlerden tahsil edilen ücretlerin verilen hizmetle orantılı olmadığı yönündeki endişemizin paylaşıldığı, ancak AB müktesebatında düzenlenmeyen bir konu olmasından ötürü herhangi bir soruşturma süreci başlatılamayacağı, ancak SPS Anlaşmasının denetimlerle ilgili tahsil edilen ücretlerin hizmetle doğru orantılı olması yönünde açık hükmü bulunduğu ve bu çerçevede Bulgaristan nezdinde ikili olarak girişimde bulunulabileceği belirtilmiş, geçmişte AB müktesebatını ilgilendiren konularda Komisyonun gerekli müdahalelerde bulunduğu, örneğin, Bulgar makamlarının aykırılık tespit edilmesi üzerine müteakip 10 sevkiyatın kontrol edilmesi şeklindeki uygulamasına son verildiği hatırlatılmıştır. Komisyon tarafından devamla kontrollere ilişkin olarak iki tarafın çelişkili malumata sahip olduğu, Türk ihracatçı firmalarının yalnızca denetime tabi tutulan sevkiyatların faturalarını paylaştığı intibai edinildiği, zira anılan gümrük kapısında yapılan incelemeler sonucunda artırılmış kontrol uygulamasının %10,2 seviyesinde tespit edildiği belirtilmiştir.

Komisyon tarafınca devamla, domateste RASFF bildirimlerindeki düşük seyrin ihracattaki düşüşe paralel seyrettiği, biber için ise durumun daha vahamet arz ettiği belirtilmiş, geçmişte kabak ve armuda ilişkin riskin ortadan kalktığına değerlendirilmesi üzerine anılan ürünlerin artırılmış kontrol kapsamından çıkarılmasından imtina edilmediği hatırlatılmıştır.

Tarafımızca cevaben, değerlendirme kâğıdımızda da yer verilen AB mevzuatı kapsamına giren resmi kontrollerle bağlantılı olan belge kontrolünden artan ücret alınması hususunun cevaplanmasının beklendiği, nihayetinde Bulgaristan'ın üye ülke olduğu, gerçekleştirilen kontrollerin AB mevzuatından kaynaklandığı, her sevkiyata ilişkin belge sunulmasının mümkün olmadığı ama usulüne uygun olmayan uygulamaların mevcudiyetinin aşikar olduğu, bir şeyler yapılmasının elzem olduğu belirtilmiş ve değerlendirme kâğıdına cevap beklediğimiz hatırlatılmıştır.

Komisyon tarafı belge kontrolünden artan oranda tahsilat yapılmasının mümkün olduğunu belirtmiş, ortak inceleme ziyareti ve bir döneme ait faturaların tarafımızla paylaşılmasına ilişkin önerimize bir reaksiyon verememiş, konunun önümüzdeki dönemde yapılacak olan teknik toplantılarda görüşüleceğine dikkat çekmiş ve değerlendirme kâğıdına cevaplarını önümüzdeki yılın Şubat ayı gibi verileceğini belirtmiştir.

23.4. AB'ye Kanatlı Eti İhracatı

Tarafımızca, 14 Kasım 2012 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen SPS bağlantılı ticari sorunlar çalışma grubu toplantısında Türkiye'nin AB'ye kanatlı eti ihracatının mümkün kılınmasını teminen tarafların gerekli şartlar ve prosedürleri teknik toplantılarda ele alması yönünde karar verdiği ve Komisyonun bu sorunların çözümü yolunda olumlu bir şekilde çaba sarf etme niyetini yinelediği hatırlatılmış ve Komisyonun söz konusu niyetinin takdir edildiği belirtilmiştir.

23.5. AB'ye Sütü Ürün İhracatı

Tarafımızca, 14 Kasım 2012 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen SPS bağlantılı ticari sorunlar çalışma grubu toplantısında Komisyonun tesisleri listeleme sürecini, ülkemizin son duruma ilişkin belgesini ve tesislerin güncel listesinin sunmasının ardından başlatacağı

hatırlatılmış ve söz konusu “son duruma ilişkin belge” ile kast edilenin ne olduğu sorulmuştur.

Komisyon tarafından cevaben, konuya ilişkin olarak düzenlenen FVO inceleme ziyareti sonucunda tespit edilen birkaç önemsiz eksikliğin giderilmesine ilişkin eylem planının Türkiye tarafından iletildiği, söz konusu eylem planının uygulandığını teyit eden nitelikte bir garanti mektubunun beklendiği bildirilmiştir.

23.6. Türk Menşeli Fındıkta Aflatoksin Kontaminasyonu Riski Nedeniyle Uygulanan Artırılmış Kontroller

Tarafımızca, ülkemiz menşeli fındıkta aflatoksin kontaminasyonu nedeniyle alınan RASFF bildirimlerindeki azalma nedeniyle %10 seviyesinde yapılan kontrollerin %5 seviyesine indirildiği, RASFF bildirimlerindeki söz konusu düşüş seyrinin bu sene de devam ettiği şimdiye kadar yalnızca 6 adet bildirim alındığı, 2011 yılının aynı döneminde 16 adet bildirim olduğu dikkate alındığında ülkemiz menşeli fındığın artırılmış kontroller kapsamında çıkarılmasının değerlendirilmesi gerektiği, söz konusu talebin 21 Eylül 2012 tarihinde yapılan Fındık Danışma toplantısında da gündeme geldiği ve Komisyon tarafından söz konusu seyrin devamlılık arz edip etmediğinin bir süre daha takip edilmesi gerektiğinin belirtildiği hatırlatılmıştır. Tarafımızca, ayrıca, üye ülke varış noktalarında yapılan resmi kontrollerin 15 güne kadar uzayabildiğine atıfla, söz konusu kontrol süresinin aşağıya çekilmesi yönündeki talebimiz yinelenmiştir.

Komisyon yetkilisi tarafından son toplantıdan bu yana seyrin oldukça tatmin edici olduğu, geçen hafta üye ülkelerle yapılan toplantıda durumun iyileştiğinin genel kabul gördüğü, ancak bu durumun sürdürülebilir olduğuna emin olmak için bu aşamada Türk menşeli fındığın Yönetmelik kapsamında tamamen çıkarılmasından ziyade kontrol sıklığının varış noktasında rastgele yapılmasına devam edilmesinin tercih edildiği bildirilmiş ve söz konusu değişikliğin 14 Ocak 2013 tarihinde yapılacak uzmanlar toplantısında teyit edileceği ve her şeyin planlandığı şekilde seyretmesi halinde 2013 yılı Mart ayı içerisinde %5 seviyesinde yapılan kontrollerin tesadüfi kontrollere çekileceği belirtilmiştir.

23.7. Kuru İncirde Toplam Aflatoksin Seviyesine İlişkin Kodeks Alimentarius Komisyon Kararının AB Mevzuatına Aktarılması

Tarafımızca, AB tarafından söz konusu Kodeks Kararını uyumlaştıran 1058/2012/EC sayılı Komisyon Yönetmeliği çerçevesinde tüketime hazır kuru incirde aflatoksin B1 limitinin 6 ppb seviyesinde belirlendiğine atıfla, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından 11 Nisan 2012 tarihinde DG Sanco'ya gönderilen bir mektupta sunulan bilimsel değerlendirmeler çerçevesinde söz konusu limitin 8 ppb'ye yükseltilmesi talep edilmiştir.

Komisyon tarafından, söz konusu Kodeks Kararı'nın AB mevzuatına oldukça hızlı bir şekilde uyarlandığı, yeni uygulamanın 3 Aralık 2012 tarihi itibarıyla yürürlüğe gireceği, B1 seviyesinin belirlenmesinde kendilerince de bir takım bilimsel çalışmalar yürütüldüğü, söz konusu çalışmaların sonucunda “B1/toplam” oranının “8/10” yerine “6/10” olarak alınmasının uygun görüldüğü, yeni durumda azami B1 limitinin eskiye oranla üç katı artırıldığı, öte yandan, 2012 yılında şimdiye kadar Türk menşeli kuru incir için kaydedilen 102 adet RASFF bildirimlerinin endişe verici olduğu, geçen sene 75 adet RASFF bildirim alındığı, aynı dönemler baz alındığı yeni limitlerle 2011 yılı için 49, 2012 yılı için 63 adet uygunsuzluk tespit edileceği, aflatoksin kontaminasyonun bir dereceye kadar engellenmesinin mümkün

olmadığının bilindiği, ancak, mevcut durumun ciddiyet arz ettiği, konuya ilişkin olarak yapılan FVO ziyaretinin resmi raporunun önümüzdeki günlerde yayımlanacağı ancak, kuru incire ilişkin ilk bulgular çerçevesinde, ihracat öncesi denetim şartının bulunmasına rağmen bu derecede bildirim alınmasının sebebinin uygunsuzluk tespit edilmesinin ardından alınan ikinci numunenin olumlu sonuç vermesi durumunda sağlık sertifikası düzenlenme yoluna gidilmesi olabileceği, ayrıca ihracat öncesi uygunsuzluk tespit edilen sevkiyatların akibetinin ne olduğuna ilişkin kayıtların tutulmamasının da bir olumsuzluk olarak tespit edildiği bildirilmiştir.

Öte yandan, Komisyon ayrıca gündem konularından ayrı olarak 14 Kasım 2012 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen SPS bağlantılı ticari sorunlar toplantısında, tarafımızca ifade edilen Bulgaristan'da yapılan ziyaretlerde sığırların kulak küpelerinin değiştirildiğine dair tespit AB'nin kimliklendirme sisteminin ihlali anlamına geleceği için bir soruşturma başlatılması ihtimaline binaen konu hakkında destekleyici malumat talep edilmiştir. Tarafımızca bu talebin not edildiği belirtilmiştir.

24. DTÖ Bilgi Teknolojileri Anlaşması

Tarafımızca, son Ortak Ticaret Politikası Bilgilendirme Toplantısı'nda, Gümrük Birliği çerçevesinde Bilgi Teknolojileri Anlaşması (BTA) kapsamı ürünlerin genişletilmesi sürecine yaklaşımımızın Komisyon ile paylaşılmış olduğu ve bu çerçevede Türkiye ile AB'nin koordinasyon içerisinde hareket etmesinin talep edildiği belirtilmiştir.

Bu kapsamda, Türkiye ve AB arasında oluşan yapıcı diyalogun tarafımızca memnuniyetle karşılandığı, karşılıklı bilgi değişiminin ve AB'nin nihai ürün listesinde yer almasını istediği ürünlere ilişkin Türkiye'ye bilgi akışının tarafların işbirliği içerisinde hareket etme istekliliklerini ortaya koyduğu, meslektaşlarımızın ayrıca BTA müzakere haftasında Ekim ayı sonunda Cenevre'de bir araya gelme imkanı bulduğu ve burada belirli ürünlere dair yapılan görüş alışverişinin tarafların benzer pozisyonlara sahip olduğunu gösterdiği belirtilmiştir. Bu kapsamda, ülkemiz tarafından halen AB tarafından iletilen ürün listesi üzerinde değerlendirmelerin sürdüğü ve tamamlanmasının akabinde 3 Aralık haftasında Cenevre'de başlayan müzakereler öncesinde AB'ye iletileceği ifade edilmiştir.

Bu çerçevede taraflar arasında hassas oldukları ve nihai listede yer almasını istemedikleri ürünlere ilişkin görüş alışverişinde bulunulmuştur.

25. Devlet Yardımları

Komisyon tarafından Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun'un 2010 tarihinde yürürlüğe girdiği ancak ikincil mevzuatın yürürlüğe giriş tarihinin 2013 tarihine kadar uzatıldığı belirtilerek, bu kapsamda AB'nin ikincil mevzuatına uyum sürecinin ne olacağı sorulmuştur.

Komisyon tarafından ayrıca, 2009'daki paketten daha kapsamlı olduğu anlaşılan Yeni Teşvik Paketi'nin Komisyona bildirilmesinden memnuniyet duyulduğu, bununla birlikte teşvik paketinin Türkiye'nin Gümrük Birliği yükümlülüklerine uygunluğu konusunda Komisyon'un endişeleri bulunduğu ve konuya ilişkin Komisyon değerlendirmelerinin ilgili platformda görüşüleceği belirtilmiştir.

Tarafımızca, teşvik paketi konusundaki değerlendirmeleri not edilmiştir. Öte yandan, Devlet

Yardımları Otoritesi'nin kurulmasına ilişkin Gümrük Birliği kapsamında bir yükümlülüğümüz bulunmadığına dikkat çekilerek, anılan hususun Rekabet Faslı altında görüşülmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bununla beraber, ikincil mevzuatın yürürlüğe giriş tarihinin 2013 tarihine kadar uzatılması nedeniyle, Devlet Yardımları Otoritesi'nin 2013 yılına kadar verilmesi öngörülen yardımlara ilişkin bildirim almasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

Diğer taraftan, 2012 yılı Mayıs ayında Komisyon tarafından başlatılan devlet yardımlarının güncelleştirilmesi ile devlet yardımları alanında önemli miktarda ikincil mevzuatın revize edilmesinin öngörüldüğü, bölgesel yardımlar, çevre yardımları, ihmal edilebilir (*de minimis*) yardımları ile genel blok muafiyeti yardımlarına ilişkin kamu danışma sürecinin tamamlandığı, bu kapsamda anılan gözden geçirmenin 2013 yılı sonuna doğru tamamlanmasının öngörüldüğünün anlaşıldığı, öte yandan bahse konu revizyona ilişkin olarak ülkemize bilgi verilmemiş olduğu ifade edilmiş, Gümrük Birliği'nin rekabet ve danışma kurallarının her iki taraf için de yükümlülük getirdiği hatırlatılmıştır. Bu bağlamda, AB devlet yardımları mevzuatındaki değişikliklerin ülkemize önemli yansımaları olabileceğinin Türkiye-AKÇT STA'sında tecrübe edildiği belirtilmiştir.

Tarafımızdan ayrıca, söz konusu güncelleme çalışmaları kapsamında hangi mevzuatın değiştirilmesinin öngörüldüğü, mevzuatlar kapsamında yer alan herhangi bir sektör veya ekonomik aktivitede değişiklik öngörülüp öngörülmediği, mevcut bölgesel yardım mevzuatında çelik tanımında yapılan değişikliğe benzer şekilde, herhangi bir sektör tanımının değiştirilip değiştirilmeyeceği veya yeni bir sektör tanımı yapılıp yapılmayacağı, bazı çevre yardımlarında Komisyon tarafından kuralların katılaştırılmış olduğu dikkate alınarak, bu kapsamda kurallarda herhangi bir katılma öngörülüp öngörülmediği ve yeni azami ve asgari yardım yoğunluğu tavanının ne olacağına ilişkin Komisyon'dan bilgi talep edilmiş, mevzuat taslaklarının bir örneğinin gönderilmesi istenmiştir.

Komisyon tarafından sorularımızın not alındığı, tarafımıza bilahare bilgi verileceği ifade edilmiştir. Öte yandan, AB'nin rekabet politikası ile devlet yardımları mevzuatına uyumun Gümrük Birliği kapsamında da yükümlülüğümüz olduğu, bununla beraber Rekabet Faslı'nın önümüzdeki müzakereye açılacak fasıllardan biri olduğu, ancak bu alanda ilerleme kaydedilmemesinden üzüntü duyulduğu ifade edilmiştir.

26. Kıbrıs ile Ticaret

Taraflar konuya ilişkin beyanlarını gerçekleştirmiştir.

27. Diğer Hususlar

27.1. Türkiye'nin AB Ülkelerine Göndermiş Olduğu Soru Anketi

Türk tarafı, Temmuz 2012'de İspanya'ya yapılan resmi bir ziyarette Türk ürünlerinin herhangi bir üçüncü ülke ürünü gibi ithalatta AB teknik mevzuatı ve ürün güvenliği gereklerine uygunluk denetimine tabi tutulduklarını ve İspanyol makamlarının Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği nedeniyle Türkiye'nin AB'nin teknik mevzuatını ve sistemini uyumlaştırdığını bilmediklerini gördüklerini anlatmış ve sonrasında sonuçları Komisyon ile paylaşılmak üzere üye devletler nezdinde bir araştırma yapmaya karar verdiklerini belirtmiştir. Bu çerçevede, Ağustos 2012'de 21 AB üyesi ülkeye Ticaret Müşavirliklerimiz aracılığıyla 5 sorudan oluşan bir soru formu gönderilmiştir. Bu girişimin amacının Türk ürünlerinin nasıl "serbest dolaşımdaki ürün" statüsü kazanacaklarını öğrenmek, gümrük

vergilerinden muafiyet, miktar kısıtlamaları veya A.TR belgesi hakkında bilgi almak olmadığı özellikle vurgulanmış ve esas amacın ithalatta ürünlerin teknik mevzuatına ve ürün güvenliği gereklerine uygunluk denetimini yapan ulusal otoritelerin Türk ürünlerine ne tür muamele yapılması gerektiği konusundaki bilgilerini ölçmek olduğu dile getirilmiştir. Türk tarafı elde ettikleri sonuçları Komisyon ile paylaşmıştır. Buna göre; ulusal birimler, çoğunlukla ya sorulara cevap vermemişler, ya da doğrudan cevap vermemişlerdir. Verilen cevaplardan ise ulusal otoritelerin Türk ürünlerinin statüsü konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları anlaşılmıştır. Türk tarafı, Komisyon'dan bu konuda önlem almasını ve gerekirse bilgi artırıcı faaliyetlerde (awareness raising) bulunmasını beklediklerini ifade etmişlerdir.

Komisyon tarafı ise, soruların ulusal birimlerce yeterince anlaşılmamış veya yanlış anlaşılmış olabileceğini, bu gibi durumların önüne geçmek için kendileriyle (DG TAXUD) irtibata geçilmesinin daha uygun olacağını düşündüklerini belirtmiş ve kendilerinin de bu konuda bir inceleme yapabileceklerini açıklamıştır. Bu çerçevede, tarafların işbirliği içerisinde bulunmaları ve benzer bir anketin Türkiye ile işbirliği içerisinde tekrarlanabileceği belirtilmiştir.

27.2. Belli Ürün Kategorilerinde Türk Gümrük İdarelerinin İhtisas Gümrüğü Olarak Belirlenmesi

Komisyon tarafınca, ülkemiz tarafından bazı gümrük idarelerinin giriş noktası olarak belirlendiği, bu çerçevede alkollü içkilerde ihtisas gümrüğü uygulandığı, bununla birlikte son olarak bazı mobilyalarda benzer bir uygulama getirildiği, bu çerçevede bazı ürünlerde belirlenen tek giriş noktasının Kayseri olması nedeniyle, İstanbul'a ihracat yapmakta olan firmaların sıkıntı yaşadığı belirtilmiştir.

Konuya ilişkin olarak 90 Seri Nolu Gümrük Tebliği kapsamındaki ülkemiz uygulaması ve ihtisas gümrüklerinin tayin edilme amacı hakkında bilgi verilmiştir. Bu çerçevede uygulamanın bazı teknik ürünler için gerekli olduğu, bu bağlamda üreticilerin bulunduğu yerlerin ihtisas gümrüğü olarak belirlendiği ifade edilmiştir.

Komisyon tarafınca, ihtisas gümrüklerinin teknik açıdan özellikleri olan ürünler için kullanıldığının görüldüğü, ancak mobilyalar için bu tür bir uygulamaya neden ihtiyaç duyulduğunun anlaşılamadığı belirtilmiştir. Bu kapsamda, Komisyon tarafından uygulamamızın kaldırılması ya da başka bölgelerde farklı gümrük idarelerinin ihtisas gümrüğü olarak belirlenmesi talep edilmiştir.

Tarafımızca konunun değerlendirileceği ve AB menşeli ürünler yerine serbest dolaşımdaki ürünlerin uygulama kapsamı dışında bırakılıp bırakılamayacağı hususunun değerlendirileceği belirtilmiştir.

27.3. Londra Metal Borsası'nda Karşılaşılan Güçlükler

Türkiye Alüminyum Sanayicileri Derneği (TALSAD) tarafından Bakanlığımıza ülkemiz alüminyum ithalatçılarının Londra Metal Borsası'nda (London Metal Exchange – LME) hammadde tedarikinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin şikayetlerin intikal ettirildiği, bu çerçevede çoğunlukla yatırım bankaları ve sermaye gruplarından oluşan operatörlerin LME depolarından alüminyum çıkışını kısıtladığı, bu çerçevede ödenen “premium”ların aşırı yüksek seviyelere ulaştığı, ülkemizin konuya ilişkin olarak 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın rekabete ilişkin 32 ve 33. maddeleri kapsamında endişeleri bulunduğu, öte yandan

konunun Komisyon'un gündeminde olduğunun bilindiği ve Komisyon tarafınca bir soruşturma başlatılmasının planlandığının anlaşıldığı ifade edilmiştir. Bu kapsamda, LME depolarındaki gelişmelere dair son durum sorulmuş ve Komisyon'un konuyu 1/95 sayılı OKK kapsamında değerlendirmesi talep edilmiştir.

Komisyon tarafından, Türkiye'ye karşı ayırıcı bir uygulama olmadığını bilmesi gerektiği, bu çerçevede Komisyon'un İşletmeler Genel Müdürlüğü'nün oldukça karmaşık olan bu konuyu incelemekte olduğu, Avrupa alüminyum sanayisinden kendilerine ulaşan bir takım şikayetlerin bulunduğu, ancak mevcut durumda bilgi verilebilecek fazla bir husus olmadığı ve Komisyon'un bir tedbir alıp almayacağını öngörülemediği belirtilmiştir. Öte yandan, konunun Gümrük Birliği kapsamında ülkemizle bağlantısının kurulmadığı ifade edilmiştir.

Ülkemiz tarafından endişelerimizin rekabete aykırı uygulamalardan kaynaklandığı açıklanarak, konuya ilişkin Komisyon tarafından yürütülen bir soruşturma olup olmadığı sorulmuştur.

Komisyon tarafınca, Komisyon'un Rekabet Genel Müdürlüğü'nden yetkililerin toplantıda olmadığı ve konunun anılan birime intikal edip etmediğinin bilinmediği, tarafımızca ülkemiz iddialarını destekleyecek somut bilgilerin yer aldığı bir mektubun Komisyon'a iletilebileceği belirtilmiştir. Öte yandan, Rekabet Genel Müdürlüğü'nde konuya ilişkin bir çalışma bulunup bulunmadığının öğrenilerek tarafımıza bilgi verileceği beyan edilmiştir.

28. Sonuç

Komisyon tarafınca, toplantıda üzerinde mutabakat sağlanan hususlarda çalışmalarını gerçekleştirecekleri, bir sonraki toplantıdan önce mevcut sorunlara çözüm bulunması amacıyla çaba sarf edileceği, bu süreçte sorunlara çözüm bulmak amacıyla teknik toplantılar yapılmasının ve bu kapsamda öncelikle çözüm sağlanması beklenen hususlarda ilerleme sağlanmasının önem arz ettiği ifade edilmiştir.

Tarafımızca, toplantıda mutabık kalınan hususların takibinin gerçekleştirileceği ve Komisyon tarafından gündeme getirilen sorunların çözümüne yönelik olarak çalışmalar yürütüleceği ifade edilmiştir.